

МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ПОЛІТИКА ВИКОРИСТАННЯ
ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ (ШІ)**

ПРОЄКТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою

Міжнародного європейського університету

від _____ № _____

НАБУВАЄ ЧИННОСТІ

за наказом ректора

з _____ № _____

<i>ПОЛІТИКА ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ</i>	<i>ПОЛІТИКА</i>
<i>МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ</i>	<i>ISO 9001:2015 Система управління якістю</i>

ЗМІСТ

1	Преамбула	3
2	Загальні положення	3
3	Глосарій визначень та скорочень	4
4	Перспективи застосування ШІ в університеті	6
5	Штучний інтелект в освітній діяльності МЄУ	8
6	Штучний інтелект у науковій діяльності МЄУ	10
7	Система управління використанням штучного інтелекту	14
8	Ризики та застереження у використанні штучного інтелекту в діяльності університетів	18
9	Відповідальність за порушення політики у сфері штучного інтелекту, порядок розгляду випадків порушення політики	21
10	Заходи з підвищення обізнаності про використання штучного інтелекту	25
11	Штучний інтелект, етика та академічна доброчесність	29
12	Прикінцеві положення	33

<i>ПОЛІТИКА ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ</i>	<i>ПОЛІТИКА</i>
<i>МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ</i>	<i>ISO 9001:2015 Система управління якістю</i>

1. Преамбула

Штучний інтелект (ШІ) трансформує освіту, дослідження та управління в усьому світі. Міжнародний європейський університет (МЕУ) визнає величезний потенціал ШІ для покращення результатів навчання, стимулювання інновацій та підвищення операційної ефективності. У той же час, МЕУ прагне забезпечити відповідальне та етичне використання ШІ відповідно до наших основних академічних цінностей та найкращих міжнародних практик. Ця політика використання ШІ ґрунтується на провідних нормативних документах, включаючи Закон Європейського Союзу про ШІ, Рекомендацію ЮНЕСКО з етики [штучного інтелекту](#), Принципи ОЕСР щодо ШІ та політику провідних світових університетів, з метою сприяння розвитку надійного ШІ, який підтримує людську гідність, прозорість, справедливість і контроль з боку людини ([Рекомендація з етики штучного інтелекту | ЮНЕСКО](#)) ([Ресурс ОЕСР щодо принципів ШІ | Проект з впровадження](#)). Політика також повністю узгоджується з Кодексом корпоративної етики та академічної доброчесності МСУ (2022), посилюючи нашу давню прихильність до чесності, доброчесності та етичної поведінки в усіх видах діяльності університету.

Ця Політика встановлює керівництво щодо використання штучного інтелекту в МСУ. Вона поширюється на всіх членів університетської спільноти - студентів, викладачів, науковців і співробітників - і стосується всіх сфер діяльності МСУ. Метою Політики є підтримка корисного використання ШІ у викладанні, навчанні, дослідженнях та адмініструванні з одночасним зменшенням ризиків і захистом академічної доброчесності та прав людини. Дотримуючись цієї Політики, МСУ прагне використовувати переваги штучного інтелекту для академічної досконалості та інновацій без шкоди для етичних стандартів, справедливості та дотримання чинних законів і нормативних актів. Тому вся діяльність зі штучного інтелекту в МСУ повинна відповідати цій Політиці, а також відповідним законам (включно з майбутнім Законом ЄС про штучний інтелект) і принципам етичних кодексів нашого університету.

2. Загальні положення

- 2.1. Сфера застосування: Ця Політика регулює використання штучного інтелекту в усіх контекстах діяльності МСУ, включаючи освітні програми, дослідницькі проекти, адміністративні послуги та будь-яку іншу діяльність, пов'язану з університетом.
- 2.2. Мета: Основна мета цієї Політики - забезпечити інтеграцію ШІ в діяльність Університету етичним, прозорим і відповідним до нашої академічної місії способом.
- 2.3. Керівні принципи: Підхід МСУ до ШІ ґрунтується на міжнародно визнаних принципах надійного ШІ. До них належать: повага до прав людини, людської гідності та автономії; справедливість і недискримінація результатів ШІ; прозорість і зрозумілість рішень щодо ШІ; безпека, захищеність і надійність систем ШІ; відповідальність за вплив ШІ ([OECD AI Principles Resource | Embedding Project](#)). ШІ повинен бути інструментом, який доповнює, а не замінює процес прийняття рішень людиною в освіті та дослідженнях, зберігаючи людський нагляд у будь-який час ([Рекомендація з етики штучного інтелекту | ЮНЕСКО](#)). Університет дотримується підходу до ШІ, *орієнтованого на людину* і заснованого на *цінностях*, відповідно до рекомендацій ЮНЕСКО та ОЕСР, гарантуючи, що технологія служить нашому суспільству справедливо і відповідально.

<i>ПОЛІТИКА ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ</i>	<i>ПОЛІТИКА</i>
<i>МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ</i>	<i>ISO 9001:2015 Система управління якістю</i>

- 2.4. Дотримання законодавчих та нормативних вимог: Використання штучного інтелекту в МСУ має відповідати чинному законодавству та нормативним актам. Зокрема, Університет дотримуватиметься положень Закону ЄС про ШІ, який встановлює ризик-орієнтовану систему управління ШІ. МСУ уникатиме будь-яких практик ШІ, які вважаються "неприйнятним ризиком" відповідно до Закону ЄС про ШІ, як це визначено в Законі ([Що таке Закон ЄС про ШІ? Повний огляд](#)). Крім того, використання ШІ повинно відповідати законам про конфіденційність і захист даних, правам інтелектуальної власності та будь-яким іншим відповідним правовим нормам.
- 2.5. Зв'язок з іншими політиками: Ця Політика використання штучного інтелекту доповнює і не замінює існуючі політики МСУ. Її слід розглядати разом з Кодексом етики та академічної доброчесності, політикою ІТ, керівними принципами дослідницької етики та іншими відповідними нормативними документами МСУ. У разі дублювання, застосовується більш конкретне або суворе положення.
- 2.6. Авторизація та рецензування: Ця Політика затверджується Вченою радою МСУ і набуває чинності з дати затвердження. Університет створить механізм (див. Розділ 7) для нагляду за впровадженням цієї Політики. Політика буде періодично переглядатися (щонайменше раз на рік або за необхідності), щоб забезпечити її відповідність швидким технологічним змінам та вимогам законодавства, що змінюються. Поправки до неї можуть вноситися за умови відповідного затвердження. Усі користувачі ШІ в МСУ несуть відповідальність за ознайомлення з чинною Політикою та будь-якими її оновленнями.

3. Глосарій визначень та скорочень

Штучний інтелект (ШІ): Широкий термін, що стосується комп'ютерних систем або програмного забезпечення, які можуть виконувати завдання, що зазвичай вимагають людського інтелекту. Сюди входять такі можливості, як навчання на основі даних (машинне навчання), міркування та вирішення проблем, сприйняття закономірностей, розуміння природної мови та генерування контенту. Системи ШІ можуть варіюватися від простих автоматизованих програм для прийняття рішень до просунутих моделей машинного навчання і генеративного ШІ, таких як великі мовні моделі.

Система штучного інтелекту: Алгоритмічна система (програмне забезпечення, модель або комбінація програмного та апаратного забезпечення), яка обробляє дані та вхідні дані для отримання результатів, таких як прогнози, рекомендації або рішення. Закон ЄС про ШІ визначає систему ШІ як систему, розроблену за допомогою таких методів, як машинне навчання, підходи, засновані на логіці або знаннях, або статистичні методи, які можуть для певного набору цілей генерувати вихідні дані, що впливають на навколишнє середовище. У цій Політиці термін "система штучного інтелекту" охоплює будь-який інструмент або додаток, що використовує методи штучного інтелекту.

Машинне навчання (ML): Підрозділ ШІ, що включає алгоритми та статистичні моделі, які дозволяють комп'ютерам *навчатися* на основі даних і покращувати свою ефективність при виконанні завдань без явного програмування для кожного конкретного випадку. Приклади включають нейронні мережі, дерева рішень і навчання з підкріпленням. ML часто є технологією, що лежить в основі предиктивної аналітики та розпізнавання образів у системах штучного інтелекту.

<i>ПОЛІТИКА ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ</i>	<i>ПОЛІТИКА</i>
<i>МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ</i>	<i>ISO 9001:2015 Система управління якістю</i>

Генеративний ШІ: системи ШІ (часто засновані на моделях ML, таких як глибокі нейронні мережі), які *генерують новий контент* у різних формах - таких як текст, зображення, аудіо, код або відео - часто схожий на контент, створений людиною. Приклади включають мовні моделі (наприклад, ChatGPT), генератори зображень (наприклад, DALL-E) та інші, які можуть створювати есе, проекти або інші результати. Генеративний ШІ може бути корисним для творчих і освітніх цілей, але також викликає особливі занепокоєння щодо точності, оригінальності та атрибуції.

Високоризикована система ШІ: Відповідно до Закону ЄС про ШІ, це стосується застосування ШІ, яке становить значний ризик для здоров'я, безпеки або фундаментальних прав людей, а отже, вимагає суворого нагляду та дотримання законодавства. Згідно з Додатком III до Закону ЄС про ШІ, певні види використання ШІ в освіті (наприклад, системи, які можуть визначати доступ до освіти або оцінювати учнів), а також у сфері зайнятості, правоохоронних органах тощо класифікуються як високоризиковані ([Що таке Закон ЄС про ШІ? Повний огляд](#)). Системи ШІ високого ризику повинні відповідати суворим вимогам (наприклад, управління ризиками, прозорість, людський нагляд) до і під час розгортання. Відповідно до цієї Політики, МСУ розглядатиме будь-яке використання ШІ, яке може серйозно вплинути на академічні або трудові можливості, добробут або права людей, як систему високого ризику.

Неприйнятна практика ШІ: Використання ШІ, яке заборонено через неприйнятний ризик - сюди відносяться системи ШІ, які суперечать фундаментальним правам, безпеці або етичним цінностям. Прикладами (відповідно до заборон Закону ЄС про ШІ) є ШІ для соціального скорингу людей, експлуатація вразливих груп населення шляхом підсвідомих маніпуляцій або масове спостереження, що порушує приватність ([Що таке Закон ЄС про ШІ? Повний огляд](#)). МСУ категорично забороняє будь-яке використання ШІ, що підпадає під ці неприйнятні практики, відповідно до законодавчих заборон та етичних стандартів.

Академічна доброчесність: Згідно з визначенням Кодексу академічної доброчесності МСУ, вона стосується етичних стандартів і чесності, які очікуються в академічній роботі, включаючи уникнення плагіату, шахрайства, фабрикації або інших неправомірних дій. У контексті ШІ академічна доброчесність означає, що будь-яке використання ШІ в курсовій роботі або дослідженні має бути належним чином санкціонованим і атрибутованим, а також не повинно спотворювати власну роботу або навчання. Використання ШІ для створення роботи, яку потім видають за оригінальну (без розкриття), є порушенням академічної доброчесності, що прирівнюється до плагіату або несанкціонованої допомоги ([Приклади можливих політик академічної доброчесності, які стосуються використання студентами інструментів генеративного ШІ - Центр Еберлі - Університет Карнегі-Меллона](#)).

Людський нагляд: Активне залучення людського судження до використання та прийняття рішень системами ШІ. Людський нагляд може включати перевірку, втручання або можливість скасовувати результати роботи ШІ. Ця Політика підкреслює важливість людського нагляду для забезпечення того, щоб ШІ залишався інструментом під контролем людини і не діяв автономно у прийнятті критично важливих рішень без підзвітності. Наприклад, перевірка викладачем оцінок, отриманих за допомогою ШІ, або можливість співробітника змінити рішення, прийняте за допомогою ШІ, є формами людського нагляду, які відображають принцип, що ШІ повинен доповнювати, а не замінювати процес прийняття рішень людиною ([Політика та керівні принципи використання ШІ в академічних та адміністративних цілях Університету Сент-Джонса](#)).

<i>ПОЛІТИКА ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ</i>	<i>ПОЛІТИКА</i>
<i>МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ</i>	<i>ISO 9001:2015 Система управління якістю</i>

Інші технічні терміни або аббревіатури, що використовуються в цій Політиці (наприклад, "ЮНЕСКО", "ОЕСР", "GDPR" тощо), мають загальноприйняте значення в контексті: наприклад, ЮНЕСКО - Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури; ОЕСР - Організація економічного співробітництва та розвитку; GDPR - Загальний регламент про захист даних ЄС.

4. Перспективи застосування ШІ в університеті

МЄУ розглядає використання штучного інтелекту як позитивну силу для просування нашої освітньої місії та інституційної ефективності. Університет активно досліджує та інвестує в додатки штучного інтелекту, які можуть покращити викладання, навчання, дослідження та адміністративні процеси. У цьому розділі окреслено основні перспективи та сфери, в яких штучний інтелект може бути корисним для МЄУ:

4.1.Покращення викладання та навчання: ШІ пропонує нові можливості для збагачення освітнього процесу. Наприклад, інтелектуальні системи репетиторства та адаптивні навчальні платформи можуть надавати персоналізований зворотний зв'язок і підтримку студентам, пристосовуючись до їхніх індивідуальних темпів і стилів навчання. Освітнє програмне забезпечення на основі штучного інтелекту може допомогти визначити, коли учень не може засвоїти ту чи іншу концепцію, і запропонувати цільові ресурси або вправи для покращення знань. Віртуальні асистенти або чат-боти можуть у будь-який час відповісти на найпоширеніші запитання студентів про навчальний матеріал або університетські послуги. Крім того, інструменти генеративного штучного інтелекту можуть допомогти у створенні цікавого навчального контенту (наприклад, вікторин, симуляцій або мультимедійних пояснень), що потенційно звільнить викладачів від необхідності приділяти більше часу інтерактивному навчанню. Ці інновації, за умови продуманого використання, можуть допомогти вирішити деякі проблеми в освіті і підвищити успішність учнів ([Штучний інтелект в освіті | ЮНЕСКО](#)).

4.2.Розширення можливостей для досліджень та інновацій: У дослідницькій сфері ШІ може прискорити відкриття та інновації в МЄУ. Алгоритми машинного навчання можуть аналізувати великі масиви даних набагато швидше, ніж ручні методи, виявляючи закономірності або ідеї в різних галузях - від біомедицини до економіки. Симуляції та моделювання на основі ШІ можуть дозволити дослідникам ефективно досліджувати складні сценарії або перевіряти гіпотези (наприклад, моделювання кліматичних моделей або молекулярних взаємодій). Інструменти обробки природної мови можуть допомогти в оглядах літератури, швидко узагальнюючи величезні масиви публікацій, допомагаючи вченим бути в курсі подій. Крім того, МЄУ заохочує міждисциплінарні дослідження ШІ - як у розробці нових методів ШІ, так і в застосуванні ШІ до традиційних дисциплін - як засіб розширення кордонів знань. Університет бачить перспективи для спільних проєктів, де експертиза в галузі ШІ поєднується з експертизою в інших галузях (наприклад, ШІ в охороні здоров'я).

4.3.Покращення адміністративних послуг: ШІ має значний потенціал для впорядкування адміністративних послуг та послуг кампусу, тим самим підвищуючи ефективність та покращуючи досвід студентів і співробітників. МЄУ може впроваджувати рішення зі штучного інтелекту для таких завдань, як автоматизація рутинних адміністративних робочих процесів (наприклад, обробка вступних документів, складання розкладу занять), щоб скоротити час виконання завдань і зменшити кількість людських помилок. Чат-боти-помічники можуть використовуватися в адміністративних офісах (наприклад, у деканатах)

<i>ПОЛІТИКА ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ</i>	<i>ПОЛІТИКА</i>
<i>МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ</i>	<i>ISO 9001:2015 Система управління якістю</i>

для надання миттєвих відповідей на поширені запитання про зарахування, фінансову допомогу, інформацію про кампус тощо. Предиктивна аналітика може допомогти університету у прийнятті рішень; наприклад, аналіз даних про успішність студентів для виявлення тих, хто може потребувати академічної підтримки, або прогнозування тенденцій зарахування для кращого планування ресурсів. У бібліотеці пошукові та рекомендаційні системи зі штучним інтелектом можуть допомогти користувачам ефективніше знаходити потрібні академічні ресурси. Інтегруючи штучний інтелект у ці операції, МСУ прагне підвищити оперативність, персоналізацію та ефективне використання ресурсів у своїх управлінських практиках.

4.4.Інклюзивна та доступна освіта: Ключова перспектива ШІ в МСУ - використання технології для того, щоб зробити освіту більш інклюзивною та доступною. Інструменти ШІ (такі як транскрипція мови в текст, переклад у реальному часі або зчитувачі тексту в мову) можуть допомогти студентам з обмеженими можливостями, надаючи їм такі пристосування, як лекції з субтитрами або аудіоматеріали. Мовний переклад ШІ може допомогти подолати мовні бар'єри для іноземних студентів, пропонуючи переклади змісту курсів або , що забезпечує багатомовну підтримку в системах репетиторства. Крім того, ШІ може допомогти персоналізувати навчання для студентів з різним досвідом, гарантуючи, що освітній контент буде актуальним і доступним для кожного учня. Відповідно до рекомендацій ЮНЕСКО, МСУ прагне використовувати ШІ таким чином, щоб сприяти рівності та інклюзивності і не збільшувати цифровий або соціальний розрив ([Artificial intelligence in education | UNESCO](#)). Обіцянка МСУ - це підхід "ШІ для всіх", коли кожен студент і співробітник може отримати вигоду від технології, а не лише деякі з них.

4.5.Майбутні можливості та співпраця: МСУ залишатиметься адаптивним і далекоглядним у визначенні нових можливостей ШІ. Університет планує співпрацювати з галузевими партнерами, іншими академічними установами та міжнародними організаціями в рамках ініціатив зі штучного інтелекту. Участь у глобальних консорціумах або дослідницьких проєктах з етики ШІ, освітніх технологій або управління ШІ буде спрямована на те, щоб залишатися в авангарді передових практик. Університет також розглядає можливість створення спеціальних лабораторій ШІ або інноваційних центрів для пілотування нових додатків ШІ в контрольованій, керованій дослідженнями манері. Завдяки безперервному навчанню та співпраці, МСУ буде оновлювати свої стратегії ШІ, щоб скористатися перевагами нових інструментів (таких як досягнення в області генеративного ШІ, робототехніки в освіті або навчальної аналітики), завжди критично оцінюючи їх відповідність нашим освітнім цінностям. Таким чином, МСУ використовує потенціал [штучного інтелекту](#) для позитивних змін в основних функціях університету, зберігаючи при цьому пильний нагляд, щоб гарантувати, що ці перспективи розгортаються в етичний, орієнтований на людину спосіб ([Штучний інтелект в освіті | ЮНЕСКО](#)). За результатами конкурсного відбору Європейської комісії Міжнародний європейський університет приєднався до Альянсу європейських університетів EUonAIR в якості асоційованого партнера. EUonAIR (European University on AI in Curricula, Smart UniverCity, and (Return) Mobility) - це альянс десяти європейських університетів, метою якого є трансформація вищої освіти шляхом відповідального та спільного використання штучного інтелекту (ШІ). Одним з ключових напрямків діяльності є..: Мобільність з використанням штучного інтелекту - комплексний підхід до академічної мобільності (до, під час та після участі)

Вивчаючи ці перспективи, МСУ визнає, що з можливостями приходять відповідальність. Університет усвідомлює, що швидкий технологічний розвиток несе з собою ризики та виклики, які можуть випереджати політику - звідси необхідність цієї всеосяжної політики, яка керує

ПОЛІТИКА ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ	ПОЛІТИКА
МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ	ISO 9001:2015 Система управління якістю

інтеграцією ШІ ([Штучний інтелект в освіті | ЮНЕСКО](#)). У наступних розділах детально описані конкретні політики, що регулюють використання ШІ в різних сферах діяльності МЄУ.

5. Штучний інтелект в освітній діяльності МЄУ

Штучний інтелект буде використовуватися в процесах викладання та навчання в Університеті з метою збагачення освіти при дотриманні педагогічних принципів та академічної доброчесності. Цей розділ містить політичні рекомендації щодо того, як ШІ може - і як не може - використовуватися в освітній діяльності МЄУ:

5.1.Доповнення, а не заміна викладачів: Інструменти штучного інтелекту можна використовувати для допомоги викладачам у виконанні їхніх обов'язків (наприклад, для створення додаткових вправ, надання автоматизованого зворотного зв'язку на вікторинах або аналізу даних навчальної аналітики). Однак ШІ не повинен замінювати *професійні судження викладачів-людей*. Ключові академічні рішення - такі як оцінювання фінальних проектів, оцінка розуміння студентами матеріалу або розробка навчальних програм - повинні залишатися під контролем людини. Викладачі повинні використовувати ШІ таким чином, щоб підтримувати і покращувати інтерактивне навчання, а не як автоматичну заміну участі викладача. Цей принцип перегукується з найкращими світовими практиками: наприклад, у керівних принципах Університету Сент-Джонса зазначено, що ШІ не повинен *"замінювати процес прийняття рішень людиною"* у викладанні та оцінюванні ([St. John's University AI Policies and Guidelines for Academic and Administrative Use](#)). МЄУ також вимагає, щоб викладачі здійснювали нагляд за будь-якими результатами, отриманими за допомогою штучного інтелекту, які використовуються в класі, і в кінцевому підсумку несли відповідальність за навчальний контент і оцінки, які отримують студенти.

5.2.Викладачі, які вирішили використовувати штучний інтелект у своїх курсах, повинні робити це прозоро та відповідально. Викладачі повинні чітко пояснити студентам, в якому обсязі і яким чином інструменти штучного інтелекту можуть використовуватися в курсі. Це включає в себе твердження або рекомендації щодо того, чи дозволено студентам використовувати генеративний ШІ для виконання завдань, і якщо так, то в якому обсязі (наприклад, для написання текстів, а не для коректури) і за яких умов (наприклад, вимога посилатися на допомогу штучного інтелекту). Викладачі повинні моделювати етичне використання ШІ, розкриваючи будь-який згенерований ШІ контент, який вони включають у навчальні матеріали, і перевіряючи його точність і якість перед використанням ([Політика та рекомендації щодо використання ШІ в академічних і адміністративних цілях Університету Сент-Джонса](#)). Використовуючи освітні платформи на основі ШІ або помічників для оцінювання, викладачі повинні переглядати і перевіряти результати - наприклад, перевіряти автоматизоване оцінювання на справедливість і коректність - особливо для оцінювання з високими ставками. Викладачам також рекомендується пояснювати студентам навчальну мету завдань, підкреслюючи, що метою є розвиток навичок; таким чином, несанкціоноване використання штучного інтелекту не відповідає меті. Загалом, викладачі повинні задавати тон, що ШІ - це інструмент під керівництвом викладача, інтегрований у педагогічно обґрунтований спосіб.

5.3.Використання студентами штучного інтелекту в курсовій роботі: Очікується, що студенти виконуватимуть свої завдання, використовуючи власні знання та навички, якщо тільки викладач явно не дозволив допомогу інструментів ШІ. Використання ШІ для створення есе, розв'язання задач, написання коду або будь-якої іншої роботи без дозволу та

ПОЛІТИКА ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ	ПОЛІТИКА
МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ	ISO 9001:2015 Система управління якістю

належного зазначення авторства заборонено і буде розглядатися як академічне порушення (див. Розділ 11). За замовчуванням, курсова робота повинна бути оригінальною роботою студента; якщо викладач дозволяє використовувати ШІ (наприклад, дозволяє ШІ для перевірки граматики або просить студентів поекспериментувати з генеруючим ШІ в чернетці), студент повинен суворо дотримуватися встановлених меж. Будь-яке дозволене використання ШІ повинно бути чітко розкрито в поданій роботі. Наприклад, студент може написати в завданні таку заяву: "Частини чернетки цього есе були згенеровані за допомогою ChatGPT, а потім переглянуті автором", а також включити підказку і копію тексту, згенерованого ШІ, в додаток, якщо це необхідно ([Приклади можливих політик академічної доброчесності, які стосуються використання студентами інструментів генеративного ШІ - Центр Еберлі - Університет Карнегі-Меллона](#)). Нерозкриття інформації про використання ШІ або використання ШІ, коли це було заборонено, є порушенням правил академічної доброчесності МСУ. Студенти також повинні розуміти, що навіть якщо використання ШІ дозволено, вони несуть відповідальність за зміст своєї роботи. Штучний інтелект ніколи не виправдовує низьку якість або некоректність роботи - будь-які фактичні помилки, упередження або плагіат, створені за допомогою штучного інтелекту і включені в роботу студента, будуть розглядатися як помилки самого студента.

5.4. Академічна доброчесність та запобігання плагіату: МСУ підкреслює, що використання ШІ не повинно порушувати принципи академічної доброчесності. Подання контенту, створеного штучним інтелектом, як власної оригінальної роботи, є плагіатом. Усі члени академічної спільноти МСУ повинні уникати "контрактного шахрайства" за допомогою ШІ (тобто, коли ШІ виконує роботу від вашого імені, а потім представляє її як особисту роботу). Викладачі мають право розслідувати та реагувати на підозри в шахрайстві за допомогою ШІ так само, як і на інші форми шахрайства. Це може включати використання інструментів для виявлення ШІ, проведення усних захистів або додаткових запитань для перевірки розуміння студентом матеріалу, а також інші процедури академічної доброчесності. За порушення, пов'язані з використанням штучного інтелекту, застосовуються ті самі покарання, що й за плагіат чи шахрайство (наприклад, незадовільне проходження завдання чи курсу або дисциплінарне стягнення). Як один із прикладів світової практики, Університет Сент-Джонса чітко заявляє, що *"шахрайство з використанням ШІ при виконанні завдань і складанні іспитів підлягає тим же правилам і наслідкам"*, що і будь-яке порушення Кодексу академічної честі ([Політика та рекомендації щодо використання ШІ в академічних і адміністративних цілях](#)). МСУ також застосовуватиме свій Кодекс академічної доброчесності у всіх випадках зловживання ШІ. З іншого боку, якщо студенти належним чином використовують і зараховують ШІ як частину навчання (з дозволу викладача), це не буде покарано; головне - прозорість і чесність щодо ролі ШІ.

5.5. Допустиме використання та інновації в навчанні: МСУ заохочує інноваційні та корисні способи використання ШІ, які можуть покращити результати навчання, якщо вони відповідають цій Політиці. Наприклад, студенти можуть використовувати додатки для вивчення мов на основі штучного інтелекту, щоб практикувати нову мову, або використовувати інструменти штучного інтелекту для перевірки програмного коду на наявність помилок, або отримувати підтримку в навчанні (наприклад, створення тестів для самоперевірки). Таке використання, як правило, є прийнятним, якщо воно доповнює власні зусилля студента і не порушує жодних правил курсу. Викладачам рекомендується розробляти завдання таким чином, щоб вони належним чином включали ШІ - наприклад, завдання, в яких студенти повинні критично оцінювати результати роботи ШІ, порівнювати свої власні рішення з рішеннями ШІ або вивчати етику ШІ - таким чином перетворюючи ШІ на об'єкт вивчення. Інтегруючи ШІ-грамотність у навчальну програму, МСУ прагне підготувати

<i>ПОЛІТИКА ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ</i>	<i>ПОЛІТИКА</i>
<i>МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ</i>	<i>ISO 9001:2015 Система управління якістю</i>

студентів до майбутнього, в якому ШІ буде повсюдним. Однак будь-яка інтеграція повинна бути продуманою, щоб зберегти академічну строгість. Університет надаватиме ресурси (семінари, посібники) як для викладачів, так і для студентів про те, як використовувати інструменти ШІ в академічно конструктивний спосіб (див. розділ 10 про навчання). Завжди слід використовувати ШІ для покращення навчання, а не для його скорочення. Будь-яке використання ШІ в освіті, яке загрожує замінити фундаментальний навчальний процес або дає надмірну перевагу, підриває освітню місію і є недопустимим.

5.6.Справедливість і доступ до штучного інтелекту в освіті: Застосовуючи штучний інтелект у навчанні, МЄУ пам'ятає про справедливість. Якщо викладач використовує або дозволяє використовувати певний інструмент штучного інтелекту, університет (або викладач) повинен прагнути забезпечити доступ до нього всім студентам (наприклад, не робити платний інструмент доступним лише для деяких). Жоден студент не повинен опинитися в несприятливому становищі через відсутність доступу до ресурсу зі штучного інтелекту або його незнання. Аналогічно, використовувані інструменти ШІ повинні бути доступними для студентів з обмеженими можливостями (або надаватися відповідні альтернативи), відповідно до наших зобов'язань щодо інклюзивної освіти. Університет відстежуватиме вплив ШІ на різні групи студентів, щоб не допустити упередженості чи нерівності. Наприклад, система репетиторства зі штучним інтелектом повинна бути оцінена, щоб переконатися, що вона добре працює для студентів різного походження і не містить культурних або гендерних упереджень у зворотному зв'язку. ШІ повинен сприяти освітній рівності, а не ненавмисно створювати нові прогалини ([Політика та рекомендації щодо використання ШІ в академічних та адміністративних цілях Університету Сент-Джонса](#)). Якщо буде виявлено, що будь-яке застосування ШІ негативно впливає на справедливість або доступ, МЄУ вживатиме коригувальних заходів, які можуть включати коригування або припинення його використання.

5.7.Захист конфіденційності в навчальній аналітиці: Деякі види ШІ в освіті передбачають збір та аналіз даних про студентів (наприклад, системи управління навчанням, які відстежують прогрес, або адаптивне навчальне програмне забезпечення, що підлаштовується під успішність студента). МЄУ гарантує, що права студентів на конфіденційність будуть дотримані у всіх таких випадках. Персональні дані, що використовуються системами штучного інтелекту, повинні бути мінімізовані та захищені відповідно до політики захисту даних. Студенти повинні бути поінформовані про те, які навчальні дані збираються і як вони використовуються ШІ (прозорість). Будь-яке використання ШІ для моніторингу діяльності студентів (наприклад, інструменти для перевірки знань або аналітика для виявлення студентів, які не беруть участь у навчанні) повинно ретельно регулюватися і впроваджуватися лише за умови належного обґрунтування, прозорості та людського нагляду за будь-якими діями, вжитими на основі результатів роботи ШІ. Університет буде уникати нав'язливого моніторингу за допомогою ШІ, який порушує конфіденційність або автономію. Таким чином, ШІ в освітній діяльності МЄУ повинен дотримуватися принципу "не нашкодь", зберігаючи довіру між студентами та викладачами.

Дотримуючись цих принципів, МЄУ прагне сприймати штучний інтелект як потужного союзника в освіті - такого, що може інноваційно підходити до викладання і навчання, зберігаючи при цьому цілісність, справедливість і людський підхід, які визначають якісну освіту.

6. Штучний інтелект у науковій діяльності МЄУ

ПОЛІТИКА ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ	ПОЛІТИКА
МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ	ISO 9001:2015 Система управління якістю

Дослідники та науковці МЄУ заохочуються до використання штучного інтелекту в наукових дослідженнях та інноваціях, дотримуючись при цьому принципів доброчесності, етики та досконалості. Цей розділ окреслює політику використання штучного інтелекту в дослідженнях і науковій діяльності в університеті:

6.1. Сприяння дослідженням за допомогою штучного інтелекту: дослідники в МЄУ можуть використовувати методи штучного інтелекту (такі як машинне навчання, інтелектуальний аналіз даних, обробка природної мови, симуляція та інструменти моделювання) для просування своїх досліджень. Університет визнає, що ШІ може значно розширити дослідницькі можливості - від аналізу складних наборів даних і виявлення закономірностей до прискорення обчислень і створення нових методологій. МЄУ підтримує інтеграцію ШІ в дослідницькі проекти і надаватиме інфраструктуру та ресурси (наприклад, високопродуктивні обчислення, спеціалізоване програмне забезпечення для ШІ, навчання методам ШІ), які сприятимуть цьому. Перспектива проведення досліджень за допомогою штучного інтелекту відкриває перед науковцями МЄУ можливості робити нові відкриття та залишатися конкурентоспроможними у своїх галузях на глобальному рівні. Викладачі також заохочуються до проведення досліджень у галузі ШІ (наприклад, етика ШІ, розвиток технологій ШІ, міждисциплінарні дослідження впливу ШІ на суспільство), роблячи свій внесок у глобальний дискурс про ШІ. Однак усі ці зусилля повинні здійснюватися на міцній етичній основі та з дотриманням академічних стандартів, як описано нижче.

6.2. Дослідницька етика та дотримання норм: Використання ШІ в дослідженнях має відповідати найвищим стандартам дослідницької етики та чинному законодавству. Будь-які дослідження із застосуванням ШІ, які обробляють персональні дані або дані про людей, повинні відповідати законам про захист даних і, якщо в них беруть участь люди, отримати схвалення від відповідної комісії з етики (IRB або еквівалентної). Дослідники повинні бути прозорими щодо того, як ШІ використовується в їхній методології, забезпечуючи достовірність і відтворюваність результатів. Якщо алгоритм ШІ використовується для генерування дослідницьких даних або проведення аналізу, методологічний розділ публікацій повинен чітко описувати це, а також будь-які задіяні параметри або навчальні дані, щоб уможливити експертну оцінку. Особливу увагу слід приділяти уникненню упередженості в дослідженнях зі штучним інтелектом: наприклад, якщо навчальні дані для ШІ-моделі мають невід'ємну упередженість, дослідники повинні визнати це і спробувати пом'якшити її, щоб висновки не були перекрученими. У таких галузях, як медицина або соціальні науки, де рекомендації ШІ можуть безпосередньо вплинути на благополуччя людини, дослідники повинні віддавати перевагу підходу "не нашкодь", перевіряючи результати ШІ за допомогою людського досвіду і з обережністю. Всі дослідницькі застосування ШІ в МЄУ повинні відповідати принципам відповідальних досліджень та інновацій, забезпечуючи наукову точність, етичну прийнятність і суспільну користь.

6.3. Цілісність результатів досліджень: Коли інструменти ШІ використовуються для створення або допомоги у створенні результатів дослідження (доповідей, статей, звітів, наборів даних, зображень тощо), дослідники несуть повну відповідальність за цілісність і якість цих результатів. ШІ - це інструмент, а не автор. Згідно з політикою, ШІ (наприклад, генератор тексту) *не може бути вказаний як автор або співавтор* будь-якої наукової публікації або академічної роботи, створеної в МЄУ. Авторство передбачає здатність нести відповідальність за роботу - оскільки штучний інтелект не може відповідати за зміст, він не може вважатися автором ([Політика та керівні принципи використання штучного інтелекту в академічних та адміністративних цілях Університету Сент-Джонса](#)). Дослідники, які використовують ШІ для написання рукописів або дисертацій, повинні ставитися до нього як до допоміжного

<i>ПОЛІТИКА ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ</i>	<i>ПОЛІТИКА</i>
<i>МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ</i>	<i>ISO 9001:2015 Система управління якістю</i>

інструменту (подібно до програми перевірки граматики або аналізатора даних) і повинні ретельно переглядати, редагувати і перевіряти весь текст або результати, надані ШІ. Будь-яка частина наукової публікації (текст, рисунки тощо), яка була створена за допомогою ШІ, повинна бути чітко розкрита у виносках. Наприклад, дослідник може зазначити, що "ChatGPT був використаний для допомоги в написанні довідкового розділу, який потім був ретельно відредагований авторами". Багато академічних журналів і конференцій зараз вимагають розкриття інформації про допомогу ШІ, і МСУ очікує, що дослідники будуть дотримуватися цих рекомендацій для збереження прозорості. За жодних обставин не можна використовувати ШІ для фабрикації даних, посилань або експериментальних результатів - це є науковим шахрайством і буде розглядатися як таке.

6.4.Точність і верифікація: Дослідники повинні самостійно перевіряти точність будь-якого контенту або аналізу, який надають інструменти ШІ. Створений ШІ контент може містити помилки ("галюцинації" у випадку генеративного ШІ) або неточності. Наприклад, якщо науковець використовує систему штучного інтелекту для конспектування літератури або перекладу тексту, він повинен перекресно перевірити правильність конспекту або перекладу. Якщо модель машинного навчання дає аналітичні результати (наприклад, класифікує зображення або прогнозує результати), дослідник повинен перевірити ці результати за допомогою встановлених наукових методів або експериментів. Довіра до результатів досліджень має першорядне значення, тому покладання на результати ШІ без перевірки може підірвати цілісність дослідження. Політика вимагає, щоб будь-який результат, отриманий за допомогою ШІ, який впливає на висновки, був підтверджений експертним аналізом дослідника або додатковими доказами. У грантових заявках або проектних звітах, якщо AI використовувався для створення будь-якого контенту або попереднього результату, це має бути зазначено, а команда повинна нести відповідальність за його достовірність. По суті, використання ШІ не зменшує відповідальності дослідника за свою роботу - навпаки, воно вимагає підвищеної ретельності, щоб жодні недоліки або неправдиві дані, внесені ШІ, не залишилися непоміченими.

6.5.ШІ в аналізі даних та експериментах: Інтегруючи ШІ в експериментальний дизайн або аналіз даних, дослідники повинні забезпечити надійність і відтворюваність. Це передбачає ведення детальної документації про використані моделі або алгоритми ШІ (версії, параметри, навчальні набори даних тощо), щоб інші могли повторити частину роботи зі штучним інтелектом, якщо це буде потрібно. Рекомендується використовувати інструменти ШІ з відкритим вихідним кодом або добре задокументовані інструменти ШІ, коли це можливо, або публікувати код і параметри моделі, якщо ШІ розробляється на замовлення, щоб зробити свій внесок у відкриту науку. Дослідники також повинні проводити аналіз упередженості та помилок у моделях ШІ - наприклад, перевіряти, чи має прогнозна модель різні показники помилок для різних демографічних груп, що може свідчити про упередженість. Якщо упередженість виявлено, про неї слід повідомити і пом'якшити її наслідки. У тих сферах, де ШІ використовується для чутливих завдань (наприклад, для діагностики захворювань або інформування політиків), в рамках дизайну дослідження слід провести ретельну оцінку ризиків, розглянувши, що може піти не так з прогнозами ШІ і як від цього убезпечитись. Людський нагляд також важливий: автоматизовані дослідницькі процеси повинні мати людські контрольні точки, особливо якщо ШІ пропонує несподівану або послідовну дію (наприклад, інструмент для відкриття хімічних речовин, який пропонує провести певний експеримент - вчений повинен оцінити обґрунтованість і безпеку пропозиції перед виконанням).

6.6.Співпраця та обмін досвідом: Університет заохочує співпрацю між фахівцями зі штучного інтелекту та дослідниками в різних галузях для досягнення найкращих результатів. Якщо

<i>ПОЛІТИКА ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ</i>	<i>ПОЛІТИКА</i>
<i>МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ</i>	<i>ISO 9001:2015 Система управління якістю</i>

дослідницькій групі не вистачає досвіду в галузі ШІ, ми закликаємо її проконсультуватися з експертами з ШІ або центром науки про дані, щоб належним чином впровадити методи ШІ. Це може забезпечити правильне та етичне використання ШІ. МЄУ може створити внутрішню консультативну групу або службу підтримки "ШІ в дослідженнях", щоб допомогти командам з такими питаннями, як вибір алгоритму, управління даними та інтерпретація результатів ШІ. Обмінюючись знаннями та передовим досвідом, академічна спільнота МЄУ може підвищити загальну якість досліджень, що проводяться за допомогою штучного інтелекту. Дослідники також заохочуються до участі в дискусіях з етики ШІ, пов'язаних з їхньою галуззю - наприклад, соціолог розмірковує про вплив ШІ на приватне життя, а правознавець вивчає вплив ШІ на право, - роблячи свій внесок у наукові дослідження щодо відповідального використання ШІ.

6.7. Використання ШІ в рецензуванні та оцінюванні: З точки зору етики, ШІ не повинен бути інструментом оцінювання в процесах наукового рецензування або експертизи дисертацій. Академічне судження має залишатися людським. Рецензенти журналів або доповідей на конференціях в МЄУ не повинні делегувати завдання читання і оцінки рукопису штучному інженеру. Аналогічно, викладачі, які оцінюють студентські наукові роботи (наприклад, дисертації), повинні особисто брати участь у роботі, а не покладатися на резюме або оцінки ШІ. Конфіденційність неопублікованих досліджень і нюанси розуміння, необхідні для оцінювання, роблять участь людини критично важливою. Штучний інтелект може допомогти рецензенту в перевірці на плагіат або узагальненні великої статті, але остаточне оцінювання має здійснювати рецензент. Університет вважає, що хоча ШІ може надавати допоміжну інформацію, *суть академічного рецензування та оцінювання полягає в людській інтелектуальній відповідальності*, яка не може бути передана машинам без шкоди для академічної доброчесності.

6.8. Інтелектуальна власність на результати ШІ: У дослідницьких контекстах можуть виникати питання про те, хто є власником результатів або творінь, створених за допомогою ШІ. МЄУ розглядає результати ШІ як частину дослідницьких продуктів, що належать Університету або авторам, відповідно до існуючої політики в галузі інтелектуальної власності, з розумінням того, що люди-дослідники, які використовують ШІ, є творчими агентами, що стоять за ними. Якщо дослідник використовує ШІ для створення, скажімо, художнього твору або фрагмента коду в проєкті, то за замовчуванням вважається, що результат є похідним від вкладених дослідником зусиль і його керівництва, і, таким чином, дослідник/ІУУ володіє інтелектуальною власністю (так само, як якщо б використовувався програмний інструмент). Однак дослідники повинні знати і поважати умови використання будь-якого стороннього інструменту штучного інтелекту, що стосуються прав власності на результати або прав на їх використання. Якщо платформа ШІ заявляє про право власності або обмеження на створений контент, це може суперечити академічній відкритості, тому в ідеалі дослідники повинні використовувати інструменти, які не накладають таких обмежень або мають чітку ліцензію на створений контент. Університет розробить додаткові рекомендації або звернеться за юридичною консультацією щодо складних сценаріїв інтелектуальної власності, пов'язаних зі штучним інтелектом, але основний принцип полягає в тому, щоб забезпечити можливість поширення та використання результатів досліджень за допомогою штучного інтелекту відповідно до академічної співпраці та інновацій.

Підсумовуючи, можна сказати, що ШІ - це новий потужний помічник у наукових дослідженнях МЄУ, але його використання має поєднуватися з суворими етичними стандартами. Дослідники Університету повинні використовувати ШІ таким чином, щоб підтримувати достовірність

ПОЛІТИКА ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ	ПОЛІТИКА
МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ	ISO 9001:2015 Система управління якістю

досліджень, безпеку і права суб'єктів, а також честь академічної науки відповідно до університетської політики та міжнародних принципів етичного застосування ШІ в науці.

7. Система управління використанням штучного інтелекту

Для ефективного нагляду за впровадженням ШІ та забезпечення дотримання цієї Політики МСУ створить структуровану систему управління та контролю за використанням ШІ. Ця система інтегрує нагляд за ШІ в процесі управління якістю Університету та створить чіткі обов'язки щодо його впровадження. Ключовими компонентами системи управління ШІ в МСУ є

7.1. Комітет з управління ШІ: МСУ створить Комітет з управління ШІ, відповідальний за нагляд за використанням ШІ в університеті. До складу цього міждисциплінарного комітету входитимуть представники академічних підрозділів, ІТ департаменту, юридичного відділу та інші відповідальні особи. Мандат комітету полягатиме в розробці та оновленні керівних принципів, пов'язаних зі штучним інтелектом, оцінці пропозицій щодо нових розгортань штучного інтелекту, моніторингу дотримання цієї Політики та зовнішніх нормативних актів, а також консультуванні керівництва університету щодо стратегії використання штучного інтелекту. Комітет повинен бути поінформований про зміни в регуляторному ландшафті (наприклад, імплементація Закону ЄС про ШІ) та нові етичні проблеми, забезпечуючи актуальність політики МСУ. Він також може функціонувати як наглядова рада для будь-яких проєктів ШІ з високим ступенем ризику (подібно до комітету з етики в галузі ШІ). Основні рішення або винятки щодо використання ШІ в МСУ повинні розглядатися цим комітетом.

7.2. Оцінка та класифікація ризиків: Усі важливі системи або додатки ШІ, запропоновані для використання в МСУ, будуть проходити оцінку ризиків в рамках процесу затвердження. Відповідно до ризик-орієнтованого підходу Закону ЄС про ШІ, комітет класифікує кожне застосування ШІ за відповідною категорією ризику:

- *Мінімальний або низький ризик:* додатки, які мають незначний вплив на людей або операції (наприклад, ШІ для організації бібліотечних фондів), можуть бути дозволені з мінімальним наглядом.
- *Обмежений ризик:* інструменти ШІ, які взаємодіють з користувачами, але з низькими ставками (наприклад, інформаційний чат-бот кампусу), можуть бути дозволені за умови дотримання певних заходів прозорості (наприклад, інформування користувачів про те, що вони взаємодіють зі штучним інтелектом ([Що таке Закон ЄС про штучний інтелект? Повний огляд](#))).
- *Високий ризик:* системи штучного інтелекту, які впливають на важливі рішення або права (наприклад, штучний інтелект, що використовується при прийнятті рішень про зарахування студентів, або автоматизована система, що фіксує академічні порушення), вважатимуться системами з високим ризиком. Такі системи повинні відповідати суворим критеріям і підлягати постійному моніторингу, як описано нижче, і можуть потребувати офіційного схвалення керівного комітету перед розгортанням.
- *Заборонений (неприйнятний) ризик:* будь-який випадок використання ШІ, який підпадає під заборонені практики (як визначено законодавством або цією Політикою, наприклад, ШІ, який може створювати шкідливі профілі людей), буде повністю відхилено.

<i>ПОЛІТИКА ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ</i>	<i>ПОЛІТИКА</i>
<i>МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ</i>	<i>ISO 9001:2015 Система управління якістю</i>

Ця класифікація гарантує, що використання ШІ з підвищеним ризиком буде піддаватися пропорційно інтенсивній перевірці та. Рішення про класифікацію та його обґрунтування будуть задокументовані для підзвітності.

7.3.Управління ризиками та їх зменшення: Для кожної затвердженої системи ШІ, особливо для тих, що класифікуються як високоризиковані, МСУ впроваджуватиме систему управління ризиками протягом усього її життєвого циклу. Це включає в себе:

- Виявлення потенційних ризиків (етичних, юридичних, технічних), пов'язаних зі штучним інтелектом.
- Впровадження заходів для зменшення цих ризиків (наприклад, перевірка на упередженість, тестування точності, гарантії безпеки).
- Регулярний моніторинг і тестування роботи ШІ, включаючи перевірку на відхилення в точності або нові упередження з плином часу.
- Призначення відповідального персоналу ("власника системи ШІ") для обслуговування системи та реагування на будь-які інциденти або несправності.
- Ведення журналів або записів операцій системи штучного інтелекту (автоматизоване ведення записів) для забезпечення аудиту та відстеження рішень у разі виникнення проблем.
- Забезпечення процесу перевірки результатів роботи ШІ людиною - тобто наявність ефективних механізмів людського нагляду, щоб людина могла втрутитися або скасувати рішення, якщо ШІ поводить несподівано.
- Створення запасних планів на випадок, якщо система ШІ вийде з ладу (наприклад, якщо система оцінювання ШІ вийде з ладу, наявність людей, готових оцінювати, або альтернативного методу).

Ці практики управління ризиками відповідають зобов'язанням, визначеним для постачальників систем штучного інтелекту з високим ступенем ризику відповідно до Закону ЄС про штучний інтелект ([Закон EU AI Act: What it means for universities](#) **ЄС про інтелект: що це означає для університетів** штучний). Формалізуючи їх в МСУ, ми прагнемо вирішувати проблеми на випередження і гарантувати, що системи ШІ залишатимуться під контролем, надійними і безпечними протягом усього періоду їх використання.

7.4.Управління даними та якість: Будь-який ШІ, який застосовується в МСУ, повинен відповідати суворим стандартам управління даними. Дані, що використовуються для навчання або експлуатації ШІ (особливо ШІ з високим ступенем ризику), повинні бути релевантними, якісними та максимально вільними від помилок або упереджень. Перед розгортанням ШІ відповідальна команда повинна перевірити навчальні та тестові дані на репрезентативність (наприклад, якщо це ШІ, який допомагає при вступі, дані не повинні бути упередженими щодо жодної групи). Персональні дані, що використовуються в ШІ, повинні відповідати політиці захисту даних МСУ та GDPR - тобто використовувати тільки те, що необхідно, отримувати згоду, якщо це необхідно, анонімізувати, де це можливо, та забезпечувати безпеку при зберіганні та обробці. Комітет з управління ШІ може видавати додаткові вказівки щодо обробки даних, наприклад, вимагати тестування наборів даних на упередженість або схвалення спеціаліста із захисту даних для певних видів використання даних. Слід вести документацію про джерела та характеристики даних (відповідно до вимог Закону ЄС щодо технічної документації ([Закон ЄС про штучний інтелект: що він означає для](#)

<i>ПОЛІТИКА ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ</i>	<i>ПОЛІТИКА</i>
<i>МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ</i>	<i>ISO 9001:2015 Система управління якістю</i>

[університетів](#))). Підсумовуючи, можна сказати, що належне управління даними забезпечить надійне використання ШІ, запобігаючи потраплянню сміття в систему та захищаючи особисту конфіденційність.

7.5. Технічні стандарти та закупівлі: При придбанні або розробці систем штучного інтелекту МСУ дотримуватиметься стандартизованого протоколу закупівель і тестування. Будь-яке стороннє програмне забезпечення або послуги ШІ повинні бути перевірені на відповідність цій Політиці та правовим стандартам. Постачальників можуть попросити надати інформацію про те, як їхній ШІ відповідає вимогам щодо прозорості, недискримінації, безпеки тощо. IT-відділ за погодженням з Комітетом з управління штучним інтелектом вестиме список схвалених інструментів штучного інтелекту для різних цілей (навчання, адміністрування тощо). Факультети або відділи, які бажають використовувати ще не схвалений інструмент ШІ, повинні будуть подати запит з обґрунтуванням і пройти процес оцінки ризиків. Внутрішньо розроблені проєкти ШІ також повинні пройти перевірку перед повним розгортанням на кампусі. Крім того, МСУ прагнучиме використовувати системи ШІ, які дозволяють пояснювати їх, тобто функціонування системи може бути зрозумілим і поясненим у загальних рисах користувачам або наглядовим органам. ШІ "чорного ящика" без розуміння того, як він приймає рішення, не рекомендується використовувати у випадках з високими ставками. Тестування безпеки також є обов'язковим: перш ніж система ШІ буде запущена в експлуатацію, її слід перевірити на вразливості кібербезпеки, щоб уникнути порушень або маніпуляцій (наприклад, переконатися, що ШІ не можна легко обдурити або що він не розкриває конфіденційні дані).

7.6. Управління якістю та постійне вдосконалення: Відповідно до системи управління якістю, що відповідає стандарту ISO 9001:2015, Університет інтегрує нагляд за штучним інтелектом у свої цикли постійного вдосконалення. Це означає регулярну оцінку того, чи відповідає впровадження ШІ поставленим цілям і чи дотримується воно цієї Політики. Комітет з управління ШІ проводитиме періодичні аудити використовуваних систем ШІ. Ці аудити можуть включати перевірку справедливості результатів рішень, перевірку журналів на наявність аномалій, перевірку актуальності документації та підтвердження того, що необхідне навчання користувачів/операторів ШІ було проведено. Для виявлення будь-яких непередбачуваних проблем збираються відгуки студентів, співробітників або викладачів, які взаємодіють із системами штучного інтелекту. Якщо аудит або відгуки вказують на проблеми (наприклад, консультативний чат-бот дає невідповідні відповіді або інструмент ШІ, який викладачі вважають непридатним для використання), Університет вживатиме коригувальних заходів, які можуть включати перепідготовку ШІ, вдосконалення інструкцій або, в деяких випадках, виведення ШІ з експлуатації до усунення недоліків. Результати цих перевірок будуть повідомлені вищому керівництву і використані для вдосконалення політики або практики. Впроваджуючи управління ШІ в нашу систему забезпечення якості, МСУ забезпечує живу систему управління, в якій використання ШІ постійно контролюється, оцінюється та вдосконалюється.

7.7. Навчання співробітників: Важливою частиною управління ШІ є забезпечення того, щоб усі залучені особи розуміли свої обов'язки та належне використання цих систем. МСУ забезпечить спеціалізоване навчання для тих, хто розробляє, впроваджує або контролює системи штучного інтелекту (наприклад, IT-персонал, який керує платформою штучного інтелекту, або викладачі, які широко використовують інструменти штучного інтелекту в своїх курсах). Це навчання охоплює етичні та юридичні зобов'язання, технічну експлуатацію та процедури реагування на інциденти, пов'язані зі штучним інтелектом. Університет може сертифікувати певних співробітників або викладачів як "інструкторів зі штучного інтелекту", які можуть направляти інших у належному використанні штучного інтелекту. (Загальний

<i>ПОЛІТИКА ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ</i>	<i>ПОЛІТИКА</i>
<i>МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ</i>	<i>ISO 9001:2015 Система управління якістю</i>

ознайомчий тренінг для всіх співробітників описаний у Розділі 10.) Жодна система ШІ з високим ступенем ризику не повинна експлуатуватися непідготовленою особою; частина дозволу на розгортання ШІ буде включати підтвердження того, що відповідний персонал пройшов навчання.

7.8. Реагування на інциденти та підзвітність: У випадку, якщо система штучного інтелекту в МСУ виходить з ладу, призводить до шкідливих або упереджених результатів або підозрюється у причетності до порушення цієї Політики, Університет негайно відреагує на інцидент. Про будь-які такі інциденти слід повідомляти Комітет з управління ШІ. В Університеті розроблено процедуру розгляду інцидентів, спеціально призначену для вирішення питань, пов'язаних зі штучним інтелектом. Вона може включати такі кроки, як: негайне призупинення роботи системи ШІ, якщо шкода триває; розслідування причини (технічна помилка, проблема з даними, зловживання тощо); інформування постраждалих сторін, якщо це доречно (наприклад, якщо помилка алгоритму вступу вплинула на чиясь заявку, вони повинні бути повідомлені); і виправлення ситуації (виправлення будь-яких помилкових рішень, виправлення помилок, перенавчання моделей або посилення нагляду для запобігання повторення). Відповідальність визначатиметься шляхом розслідування того, чи мала місце недбалість або порушення політики при використанні ШІ. Якщо користувач не дотримувався протоколу, що призвело до інциденту, до нього можуть бути застосовані дисциплінарні заходи відповідно до Розділу 9. І навпаки, якщо інцидент був суто технічним, основна увага буде зосереджена на технічних виправленнях, а не на звинуваченнях. Уроки, отримані з інцидентів, будуть задокументовані та враховані в управлінні ризиками (наприклад, оновлення інструкцій або додавання нових перевірок в систему). Підхід Університету полягає в тому, щоб бути проактивним і прозорим у вирішенні питань, пов'язаних зі штучним інтелектом, підтримувати довіру всередині спільноти та із зовнішніми зацікавленими сторонами.

7.9. Координація із зовнішніми вимогами: Система управління також гарантує, що використання ШІ в МСУ координується із зовнішніми механізмами підзвітності. Наприклад, якщо національні або європейські органи влади вимагають реєстрації або оцінки відповідності певних систем ШІ з високим ступенем ризику, МСУ виконає ці вимоги (наприклад, зареєструє систему ШІ в національній базі даних, якщо це передбачено, або пройде зовнішній аудит, якщо цього вимагає закон). МСУ підготується до імплементації Закону ЄС про ШІ шляхом потенційного проведення самооцінки або отримання сертифікатів для своїх систем ШІ, які підпадають під регульовані категорії. Університет також реагуватиме на будь-які законодавчі розпорядження або керівні принципи щодо ШІ (наприклад, якщо уряд видасть нові правила щодо ШІ у вищій освіті). Комітет з управління ШІ відстежуватиме такі зміни та забезпечуватиме відповідність практик МСУ їм. Таким чином, внутрішнє управління МСУ буде гармонізовано з більш широким регуляторним середовищем для ШІ, щоб забезпечити повну відповідність і лідерство у виконанні нових стандартів.

Завдяки цій надійній системі управління МСУ бере на себе зобов'язання відповідально керувати ШІ, гарантуючи, що в міру того, як ми інтегруємо ШІ в наше університетське життя, це відбувається під ретельним наглядом, чіткою підзвітністю та постійною прихильністю до етичного та ефективного використання.

ПОЛІТИКА ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ	ПОЛІТИКА
МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ	ISO 9001:2015 Система управління якістю

8. Ризики та застереження у використанні штучного інтелекту в діяльності університету

Хоча штучний інтелект пропонує багато переваг, МЄУ усвідомлює різні ризики та виклики, пов'язані з його використанням. Усі члени університетської спільноти повинні знати про ці ризики та проявляти обережність. У цьому розділі висвітлено ключові ризики та надано застереження щодо безпечного використання ШІ в усіх сферах діяльності університету:

8.1. Упередження та дискримінація: Системи штучного інтелекту можуть ненавмисно увічнити або навіть посилити упередження, наявні в їхніх навчальних даних. Це створює ризик несправедливих або дискримінаційних результатів. Наприклад, ШІ, який використовується при підборі персоналу або прийомі на роботу, може надавати перевагу кандидатам певної статі, етнічної приналежності або походження, якщо дані або алгоритми не будуть ретельно перевірені. Це неприйнятно, оскільки суперечить зобов'язанням МЄУ щодо справедливості та рівності. Користувачі ШІ повинні бути пильними щодо упереджених результатів - наприклад, мовної моделі, яка використовує дискримінаційну мову, або системи оцінювання ШІ, яка постійно оцінює певну групу нижче - і негайно реагувати на них. Університет попереджає, що упередженість у ШІ є добре задокументованим ризиком, який необхідно активно зменшувати за допомогою різноманітних навчальних даних, тестування на упередженість та нагляду. Відповідно до принципів ЮНЕСКО та ОЕСР, забезпечення недискримінації та справедливості в результатах ШІ має першорядне значення ([OECD AI Principles Resource | Embedding Project](#)). Якщо хтось із членів спільноти підозрює, що інструмент ШІ дає упереджені результати, він повинен негайно повідомити про це Комітет з управління ШІ або відповідний орган. Неконтрольована упередженість ШІ може призвести до порушення прав людей і цінностей Університету, тому до неї ставляться дуже серйозно.

8.2. Неточність і дезінформація: Не вся інформація, яку продукує штучний інтелект, є достовірною. Зокрема, генеративні моделі ШІ можуть створювати фактично невірний або оманливий контент з упевненим тоном (іноді їх називають "галюцинаціями"). Існує ризик поширення дезінформації, якщо результати роботи штучного інтелекту сприймати за чисту монету. Наприклад, ШІ може згенерувати фальшиву цитату в академічній статті або неправильне пояснення концепції. МЄУ застерігає, що *результати роботи ШІ повинні перевірятися* людьми-користувачами. Студенти і співробітники повинні перевіряти факти або розрахунки, отримані за допомогою ШІ, так само, як і критично оцінювати будь-яке джерело. Надмірна довіра до ШІ без перевірки може призвести до академічних помилок, поганих рішень або збентеження. Завжди використовуйте ШІ як допоміжний засіб, а не як авторитетне джерело, якщо тільки це не дуже добре перевірена система для конкретного завдання. Цей ризик також означає, що слід уникати використання ШІ для створення контенту в ситуаціях з високими ставками (наприклад, у публічних комунікаціях або остаточних висновках досліджень) без ретельної перевірки людиною. Наголошуючи на принципі людського нагляду, користувачі повинні ставитися до пропозицій ШІ як до *пропозицій, що підлягають перевірці*, а не як до остаточної істини ([Рекомендація з етики штучного інтелекту | ЮНЕСКО](#)).

8.3. Конфіденційність і безпека даних: Багато додатків зі штучним інтелектом потребують великих обсягів даних, деякі з яких можуть бути особистими або конфіденційними. Якщо не поводитися з ними належним чином, використання ШІ може призвести до порушення конфіденційності або витоку даних. Наприклад, введення особистої інформації про студентів у хмарний сервіс зі штучним інтелектом може порушити закони про конфіденційність, якщо

ПОЛІТИКА ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ	ПОЛІТИКА
МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ	ISO 9001:2015 Система управління якістю

це буде зроблено без запобіжних заходів. Існує також ризик, якщо системи ШІ не захищені - вони можуть бути зламані, що призведе до витoku даних. МСУ застерігає всіх користувачів дотримуватися правил захисту даних при використанні ШІ. Не передавайте конфіденційні або чутливі дані (персональні дані, медичну інформацію, неопубліковані дані досліджень тощо) в інструменти штучного інтелекту, особливо ті, що надаються третіми сторонами, якщо ви не впевнені, що вони санкціоновані та безпечні. Навіть при використанні внутрішніх систем штучного інтелекту слід використовувати лише мінімально необхідні дані (мінімізація даних). Університет забезпечить дотримання вимог GDPR при обробці даних штучного інтелекту. Крім того, розробники ШІ в МСУ повинні забезпечити надійну кібербезпеку навколо систем ШІ, включаючи шифрування, контроль доступу та регулярне тестування безпеки. Якщо є підозра на порушення або витік даних, пов'язаних із системою штучного інтелекту, необхідно негайно повідомити про це відповідно до протоколів реагування на інциденти МСУ. Пам'ятайте, що захист приватного життя людей є юридичним та етичним обов'язком - використання ШІ не звільняє нікого від цього обов'язку.

8.4. Надмірна довіра та втрата навичок: ШІ може бути настільки зручним і потужним, що користувачі можуть надмірно покладатися на нього, що потенційно може підірвати розвиток їхніх власних навичок або суджень. В академічному контексті у студентів може виникнути спокуса доручити ШІ виконувати свою роботу, що може зашкодити їхньому навчанню та здатності до критичного мислення. Викладачі або співробітники можуть покладатися на результати роботи штучного інтелекту, не застосовуючи власних знань, що з часом може призвести до зниження пильності або навіть атрофії певних професійних навичок. МСУ попереджає, що ШІ не повинен стати милицею, яка замінює навчання або прийняття рішень. *Користувачі повинні залишатися активно залученими* - наприклад, студент все одно повинен вчитися писати есе самостійно, навіть якщо ШІ може допомогти йому скласти план; викладач повинен мати можливість якісно оцінювати, а не просто приймати будь-яку оцінку, яку може запропонувати ШІ. Надмірне покладання на ШІ також збільшує ризик, якщо він вийде з ладу; якщо люди втратили практику виконання завдань вручну, раптове відключення ШІ може спричинити збої в роботі. Таким чином, МСУ закликає підтримувати здоровий баланс: використовувати ШІ для підвищення продуктивності та інсайту, але продовжувати розвивати людські навички та перевіряти рішення ШІ. Ми - освітня установа, яка займається інтелектуальним розвитком людини, і штучний інтелект повинен служити цьому, а не заважати.

8.5. Етичні та юридичні зловживання: Можливості штучного інтелекту можуть бути використані не за призначенням, що створює етичні та правові ризики. Приклади включають створення deepfakes (синтетичних медіа, які видають себе за реальних людей), створення оманливих академічних робіт (плагіат або фабрикація) або використання ШІ-спостереження за межами допустимих меж. Таке зловживання може завдати шкоди окремим особам та установам - наприклад, глибокий фейк може зашкодити чийсь репутації, а інструмент спостереження за допомогою ШІ може порушити закони та довіру. МСУ категорично забороняє використовувати свої ресурси для розробки або поширення шкідливих програм зі штучним інтелектом. Студенти та співробітники повинні утримуватися від будь-якого використання ШІ, яке може бути розцінене як переслідування, обман, академічна нечесність або порушення прав. Крім того, деякі види використання ШІ можуть бути незаконними (наприклад, порушення авторських прав за допомогою ШІ шляхом відтворення захищених творів або порушення експортного контролю за допомогою деяких технологій ШІ). Користувачі несуть відповідальність за те, щоб їхня діяльність, пов'язана зі штучним інтелектом, не виходила за рамки закону. Університет підкреслює, що *будь-яка система ШІ, що підпадає під "неприйнятний ризик" (згідно з визначенням Розділу 3), заборонена* -

<i>ПОЛІТИКА ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ</i>	<i>ПОЛІТИКА</i>
<i>МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ</i>	<i>ISO 9001:2015 Система управління якістю</i>

наприклад, соціальний скоринг студентів або співробітників (тобто спроба оцінити надійність людей за допомогою ШІ в різних контекстах) не допускається. Аналогічно, будь-яка форма ШІ, що бере участь у спостереженні, повинна бути ретельно перевірена; наприклад, суцільний моніторинг класів за допомогою розпізнавання обличчя ШІ може викликати серйозні етичні проблеми і, ймовірно, порушити закони про конфіденційність, а тому він заборонений. Завжди враховуйте етичні наслідки: те, що ШІ може щось робити, не означає, що це потрібно робити.

8.6. Проблеми прозорості та пояснюваності: Деякі моделі ШІ, особливо складні системи машинного навчання, такі як глибокі нейронні мережі, працюють як "чорні скриньки", які навіть експертам важко інтерпретувати. Така незрозумілість сама по собі може становити ризик, оскільки може бути незрозуміло, як і чому штучний інтелект прийняв те чи інше рішення. В освітньому або адміністративному середовищі нездатність пояснити міркування ШІ може підірвати довіру та підзвітність - наприклад, якщо студентові відмовлено у вступі системою ШІ, університет повинен мати можливість пояснити законні причини такого рішення, інакше він може зазнати справедливої критики. Тому МСУ попереджає, що розгортання ШІ без достатньої прозорості є ризикованим. Користувачі повинні віддавати перевагу інструментам ШІ, які можуть надати зрозумілі результати або причини. Якщо ШІ за своєю суттю складний, ті, хто його використовує, повинні принаймні мати можливість пояснити, які фактори він враховує, навіть якщо це не точний алгоритмічний шлях. Університет прагнучим забезпечити, щоб будь-які автоматизовані рішення, які суттєво впливають на людей, були прозорими та оскаржуваними - це означає, що люди мають можливість звернутися за поясненнями або за людською оцінкою. Якщо ви зіткнулися з незрозумілим для вас результатом роботи ШІ, не просто прийміть його, а зверніться за роз'ясненням або застосуйте свої міркування, щоб зрозуміти його сенс. Культура ставити під сумнів ШІ, а не поклонятися йому, допоможе зменшити цей ризик.

8.7. Безпека та надійність: Системи штучного інтелекту, як і будь-яка технологія, можуть виходити з ладу або поводитися непередбачувано. Різниця полягає в тому, що ШІ може вийти з ладу неочевидним чином (наприклад, система розпізнавання зображень раптово неправильно класифікує об'єкт через незначну зміну вхідного шаблону). У контекстах, де безпека має велике значення (лабораторії, інженерні проєкти тощо), несправність ШІ може мати фізичні наслідки. Хоча більшість застосувань ШІ в МСУ, ймовірно, будуть пов'язані з цифровими технологіями або прийняттям рішень, ми звертаємо увагу на ризик технічних збоїв. Завжди майте резервний план, якщо інструмент ШІ є критично важливим для операції. Переконайтеся, що будь-який ШІ, який керує фізичним обладнанням (наприклад, дослідницький робот) має відповідні обмеження безпеки та механізми аварійної зупинки. Надійність також пов'язана з технічним обслуговуванням: Моделі ШІ можуть потребувати перенавчання або оновлення в міру розвитку даних; використання застарілої моделі може погіршити продуктивність і дати неправильні результати. Попередження полягає в тому, що системи ШІ потребують регулярного обслуговування, а не в тому, що вони будуть працювати бездоганно назавжди, як тільки їх налаштують. Моніторинг і своєчасні оновлення необхідні для підтримки надійності.

8.8. Неправильне тлумачення користувачами: Ще один витончений ризик - неправильне тлумачення результатів роботи ШІ. Люди можуть наділити ШІ більшими повноваженнями, ніж це виправдано, або неправильно розуміти, що представляє собою той чи інший результат. Наприклад, прогностична модель може дати оцінку ризику відрахування студента, але якщо співробітник інтерпретує це як певну долю, а не як статистичну ймовірність, він може поставитися до студента несправедливо. Або ж студент може побачити коментар, згенерований штучним інтелектом, і вирвати його з контексту, що зашкодить його навчанню.

<i>ПОЛІТИКА ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ</i>	<i>ПОЛІТИКА</i>
<i>МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ</i>	<i>ISO 9001:2015 Система управління якістю</i>

Важливо, щоб користувачі розуміли сферу застосування та межі можливостей штучного інтелекту. Навчання та обізнаність (як ми підкресливали в розділі 10) є ключовими для запобігання неправильному тлумаченню. Це включає в себе розуміння таких показників, як точність, рівень довіри, а також те, що не варто очікувати від ШІ досконалості. Університет застерігає як від *надмірної, так і від недостатньої довіри до ШІ* - і те, і інше може бути шкідливим. Прагніть до вивіреного розуміння: знайте, що ШІ може бути дуже корисним, але також знайте про його похибку.

8.9. Психологічний та соціальний вплив: Впровадження ШІ в освіту та роботу може мати психологічні наслідки - дехто може відчувати тривогу через те, що його замінить або контролюватиме ШІ, або ж може виникнути надмірна залежність, що призведе до зниження впевненості у власних здібностях. У соціальному плані використання ШІ (наприклад, чат-ботів для підтримки) може зменшити взаємодію між людьми, що може вплинути на згуртованість громади або результати навчання. МСУ радить пам'ятати про ці наслідки. Ми закликаємо підтримувати людську взаємодію і не ізолюватися за інтерфейсами штучного інтелекту. Університет гарантує, що доповнення ШІ не відбуватиметься за рахунок наставництва, співпраці та соціальних аспектів життя в кампусі. Якщо хтось із членів спільноти відчуває надмірний стрес або розгубленість через використання ШІ, він повинен повідомити про це своїх керівників або Комітет з управління ШІ. Наша мета - інтегрувати штучний інтелект таким чином, щоб він *підтримував* людей у нашій спільноті, а не відчужував і не тиснув на них.

У світлі цих ризиків МСУ повторює, що пильність і принциповий підхід необхідні в будь-якому використанні ШІ. Ця політика, разом із постійними освітніми зусиллями, спрямована на те, щоб навчити нашу спільноту використовувати ШІ з розумом. Усім користувачам рекомендується прислухатися до цих попереджень, керуватися здоровим глуздом і, якщо виникають сумніви щодо доцільності застосування ШІ або його результатів, звертатися за порадою або до інших експертів.

9. Відповідальність за порушення Політики у сфері штучного інтелекту та порядок розгляду випадків порушення Політики

МСУ очікує, що всі члени спільноти дотримуватимуться цієї Політики використання штучного інтелекту. Невиконання цієї вимоги може призвести до заподіяння шкоди окремим особам або організації і буде розглядатися через встановлені дисциплінарні канали. У цьому розділі описано відповідальність і наслідки, пов'язані з порушенням політики, а також процедури розгляду таких випадків:

9.1. Відповідальність окремих осіб: Кожен студент, викладач, дослідник та співробітник МСУ несе особисту відповідальність за розуміння та дотримання цієї Політики щодо штучного інтелекту. Незнання Політики не звільняє від відповідальності за її порушення. Особи, які використовують штучний інтелект у своїй роботі в університеті (під час виконання завдань, викладання, досліджень чи адміністрування), повинні переконатися, що їхнє використання відповідає настановам, викладеним у цій Політиці. Якщо хтось не впевнений, що певна дія, пов'язана зі штучним інтелектом, може порушити Політику, він зобов'язаний заздалегідь звернутися за роз'ясненнями (до свого керівника, Комітету з управління штучним інтелектом

ПОЛІТИКА ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ	ПОЛІТИКА
МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ	ISO 9001:2015 Система управління якістю

або до відповідного відділу університету). Використовуючи ШІ в контексті МЄУ, особи неявно погоджуються дотримуватися стандартів і практик, визначених цією Політикою.

9.2. Типи порушень: Порушення цієї Політики можуть приймати різні форми, включаючи, але не обмежуючись ними:

- *Академічні порушення, пов'язані зі штучним інтелектом:* наприклад, коли студент подає роботу, створену штучним інтелектом, як свою власну (плагіат/шахрайство), або коли дослідник не розкриває факт фабрикації даних за допомогою штучного інтелекту.
- *Неетичне використання:* наприклад, розгортання інструменту ШІ, який порушує правила конфіденційності або справедливості, наприклад, використання несанкціонованого ШІ для спостереження або залучення до заборонених практик ШІ.
- *Недотримання процедур:* наприклад, відділ впроваджує систему штучного інтелекту з високим ступенем ризику без необхідного схвалення та оцінки ризиків, або співробітник ігнорує передбачений людський контроль і дозволяє штучному інтелекту приймати автономні рішення, що впливають на людей.
- *Безпека або порушення даних:* наприклад, неправильне поводження з даними в контексті ШІ, що призводить до витоку, або навмисне маніпулювання системою ШІ в зловмисних цілях.
- *Втручання або неправдиві відомості:* наприклад, спроба втручання в заходи з виявлення ШІ (наприклад, використання студентом методів, що дозволяють уникнути перевірки на плагіат) або неправдиве твердження, що система ШІ була схвалена або надійна, коли це не відповідає дійсності.

Будь-яка поведінка, що суперечить букві або духу цієї Політики, буде вважатися порушенням. Ступінь тяжкості може варіюватися від незначного (можливо, перше зловживання з незначним впливом) до серйозного або кричущого (навмисне, шкідливе порушення етичних або юридичних обов'язків).

9.3. Дисциплінарні наслідки: Порушення Політики щодо штучного інтелекту тягне за собою наслідки, які можна порівняти з порушеннями інших політик університету, пропорційно до тяжкості та контексту правопорушення:

Для студентів: Академічні порушення, пов'язані зі штучним інтелектом (шахрайство, плагіат тощо), розглядатимуться відповідно до процедур Кодексу академічної доброчесності. Наслідки можуть включати отримання незадовільної оцінки за завдання або курс, академічний випробувальний термін, тимчасове відрахування або відрахування у важких або повторних випадках. Використання штучного інтелекту для отримання незаслуженої переваги розглядається так само серйозно, як і будь-яка інша форма шахрайства ([Політика та рекомендації щодо використання штучного інтелекту в академічних та адміністративних цілях Університету Сент-Джонса](#)). Неакадемічні порушення (наприклад, зловживання ШІ, що спричиняє шкоду або юридичні проблеми) розглядатимуться згідно з кодексом студентської поведінки, а санкції варіюються від попередження до відрахування залежно від наслідків.

Для викладачів: Викладачі, які порушують Політику (наприклад, свідомо застосовують упереджене ШІ або не поважають права студентів при використанні ШІ), можуть зіткнутися з перевіркою відповідно до політики щодо поведінки викладачів або неналежної

<i>ПОЛІТИКА ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ</i>	<i>ПОЛІТИКА</i>
<i>МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ</i>	<i>ISO 9001:2015 Система управління якістю</i>

дослідницької поведінки. Це може призвести до догани, втрати дослідницьких привілеїв, необхідного додаткового навчання або, у важких випадках, вплинути на оцінку роботи, фінансування чи статус працевлаштування. Кричущі порушення, такі як шахрайство в дослідженнях за допомогою штучного інтелекту або порушення законів, можуть призвести до звільнення за належною процедурою.

Для співробітників: Співробітники, викриті в порушенні (наприклад, у розкритті даних за допомогою інструменту штучного інтелекту всупереч політиці або в обхід необхідних процедур погодження), будуть піддані звичайному дисциплінарному процесу управління персоналом. Заходи можуть включати офіційні попередження, обов'язкову перепідготовку, тимчасове відсторонення від роботи або звільнення, залежно від серйозності порушення та попередніх порушень.

Для дослідників (включно зі студентами, які виконують дослідницькі ролі): Недоброчесна дослідницька поведінка з використанням ШІ (наприклад, фабрикація або фальсифікація результатів за допомогою ШІ) призведе до початку процесу розслідування щодо доброчесності досліджень. Санкції можуть включати відкликання публікацій, виключення з проєктів та інші покарання відповідно до керівних принципів щодо неналежної дослідницької поведінки, на додаток до будь-яких академічних наслідків.

Юридичні наслідки: Якщо порушення також порушує закон (наприклад, порушення конфіденційності даних відповідно до GDPR або несанкціонований експорт певних технологій штучного інтелекту), особа може зіткнутися з юридичними наслідками за межами університету. МСУ не буде захищати осіб від правоохоронних органів і буде дотримуватися розслідувань або судових розглядів, як того вимагає закон.

У всіх випадках слід керуватися принципом пропорційності - ненавмисні незначні порушення можуть бути виправдані навчанням та виправними заходами, тоді як навмисні або необережні порушення будуть каратися суворими штрафами.

9.4. Повідомлення про порушення: МСУ заохочує середовище, в якому члени можуть повідомляти про підозри в порушенні Політики щодо штучного інтелекту без страху помсти. Якщо студент або співробітник вважає, що відбулося порушення, він повинен повідомити про це відповідний орган:

- Академічні порушення з боку студентів: повідомте викладача курсу або Комітет з академічної доброчесності.
- Порушення з боку викладачів/персоналу або будь-які загальні проблеми: повідомте керівника відділу або Комітет з управління ШІ чи Комітет з етики (якщо такий існує).
- Порушення, пов'язані з дослідженнями: повідомляйте про них спеціалісту з питань дослідницької доброчесності або еквівалентному органу.

Крім того, повідомлення можна надсилати на спеціальну гарячу лінію Університету з питань етики або на електронну пошту (за наявності) для конфіденційного інформування.

Університет ставитиметься до повідомлень серйозно і, за необхідності, конфіденційно. Помста проти будь-кого, хто добросовісно повідомляє про проблеми, суворо заборонена і може призвести до дисциплінарного покарання.

<i>ПОЛІТИКА ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ</i>	<i>ПОЛІТИКА</i>
<i>МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ</i>	<i>ISO 9001:2015 Система управління якістю</i>

9.5.Процедура розслідування: При отриманні повідомлення про підозру в порушенні Університет дотримуватиметься справедливої та структурованої процедури розгляду справи:

- **Попередня оцінка:** Попередній аналіз визначає, чи має занепокоєння достатньо підстав для проведення офіційного розслідування. Це може включати встановлення фактів, наприклад, перевірку системних журналів, збір контенту, згенерованого штучним інтелектом, або отримання перших заяв від залучених сторін.
- **Орган розслідування:** Залежно від типу порушення, розслідуванням займається відповідний Комітет. Комітет з управління ШІ може надавати експертні висновки з технічних питань ШІ під час розслідувань.
- **Збір доказів:** Слідчі збирають докази - вони можуть включати результати роботи інструменту ШІ, свідчення свідків, журнали даних, матеріали завдань тощо. Вони також можуть опитати особу, обвинувачену в порушенні, яка матиме можливість пояснити свою позицію та надати будь-які виправдувальні докази або контекст.
- **Винесення рішення:** Орган, що проводить розслідування, визначає, чи мало місце порушення, і якщо так, то наскільки серйозним воно було. Це рішення ґрунтуватиметься на доказах і відповідатиме визначеним стандартам (наприклад, переважання доказів у справах про порушення академічної доброчесності або іншим стандартам, передбаченим політикою).
- **Рекомендація санкцій:** Якщо порушення підтверджується, орган рекомендує відповідні санкції або коригувальні дії, беручи до уваги такі фактори, як намір, вплив і те, чи мала особа попередні порушення.
- **Повідомлення про результати:** Залучена особа (особи) буде поінформована про результат і будь-які санкції в письмовій формі. У випадках зі студентами, як правило, інформують викладача та відповідні навчальні підрозділи; у випадках зі співробітниками - керівника та відділ кадрів тощо. У висновку також можуть бути зазначені необхідні заходи для виправлення ситуації (наприклад, навчання або корекція роботи).
- **Право на апеляцію:** МЄУ гарантує, що кожен, кого визнано винним у порушенні Політики, має право оскаржити рішення через звичайні канали (наприклад, Академічну апеляційну раду для студентів або факультетський комітет з розгляду скарг для викладачів і т.д., залежно від існуючих університетських процесів). Апеляція повинна бути подана у визначений термін і буде розглянута неупередженою стороною, не залученою до прийняття початкового рішення.

Упродовж усього процесу будуть дотримуватися права на належну правову процедуру. Метою є справедлива оцінка, захист прав обвинувачених, а також дотримання суспільних стандартів.

9.6.Пом'якшення та виправлення: На додаток до каральних заходів, МЄУ зосереджується на виправленні будь-якої шкоди, спричиненої порушенням. Наприклад, якщо зловживання студентом ШІ дало йому несправедливу перевагу, робота може бути переоцінена під наглядом викладача або його можуть попросити виконати завдання без ШІ. Якщо зловживання системою ШІ негативно вплинуло на інших (наприклад, упереджене рішення ШІ позбавило когось можливості), університет працюватиме над тим, щоб виправити це - можливо, переглянувши рішення за допомогою належних методів і запропонувавши постраждалій особі справедливий перегляд. Університет також вирішуватиме системні проблеми, виявлені в результаті порушень: наприклад, якщо певний новий інструмент штучного інтелекту широко використовувався студентами, МЄУ може видати роз'яснення

<i>ПОЛІТИКА ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ</i>	<i>ПОЛІТИКА</i>
<i>МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ</i>	<i>ISO 9001:2015 Система управління якістю</i>

або провести додаткове навчання щодо цього інструменту або скоригувати навчальну програму, щоб належним чином включити його в навчальний план. Мета - відновити доброчесність і довіру після інциденту, а також винести з нього уроки для запобігання подібним випадкам у майбутньому.

9.7. Документація та прозорість: Підтверджені порушення та рішення щодо них (з вилученням персональних даних) можуть бути задокументовані у зведених звітах, щоб допомогти університету відстежувати закономірності та покращити дотримання політики. Наприклад, Комітет з управління ШІ може готувати щорічний звіт про порушення політики щодо ШІ (наприклад, кількість випадків порушення академічної доброчесності, пов'язаних зі штучним інтелектом), щоб визначити, чи потрібні додаткові заходи. Ці звіти можуть надаватися керівництву університету та відповідним комітетам. Однак персональні дані про залучених осіб залишатимуться конфіденційними відповідно до правил конфіденційності; лише ті, кому це необхідно, матимуть доступ до конкретних деталей справи. Прозорість у сенсі загальних тенденцій може допомогти підвищити обізнаність (наприклад, інформування спільноти про те, що "Х випадків плагиату за участі ШІ в цьому семестрі" може підкреслити важливість дотримання правил).

9.8. Інтеграція з політикою академічної доброчесності та кадровою політикою: Ця Політика щодо штучного інтелекту існує не ізольовано, а інтегрована з ширшими дисциплінарними рамками Університету. Випадки академічної недоброчесності, пов'язані зі штучним інтелектом, враховуються в процесах забезпечення академічної доброчесності, а будь-які санкції реєструються так само, як і будь-яке інше порушення доброчесності. Аналогічно, відділ кадрів розглядатиме порушення, пов'язані зі штучним інтелектом, згідно з чинним кодексом поведінки працівників. У цьому розділі пояснюється, що *використання ШІ не є пом'якшувальною обставиною* для неправомірної поведінки - тобто не можна посилаючись на те, що "це зробив ШІ, а не я", як на захист. Люди несуть відповідальність за дії із залученням ШІ так само, як за свої власні. І навпаки, дисциплінарні органи, які розглядають справу, звертатимуться до цієї Політики, щоб зрозуміти специфіку того, як саме мав використовуватися ШІ, і оцінити характер порушення. Вони також можуть звернутися до експертів (можливо, з Комітету з управління ШІ) за допомогою в тлумаченні технічних аспектів. Такий спільний підхід гарантує, що кожна справа буде оцінена з належним рівнем компетентності та справедливості.

Ми вимагаємо від членів нашої спільноти відповідальності за етичне використання ШІ. Застосовуючи цю Політику за допомогою справедливих процедур, ми прагнемо запобігти зловживанням, навчати наших членів і підтримувати надійність і чесність, які визначають наше академічне середовище.

10. Заходи з підвищення обізнаності про використання штучного інтелекту

МЄУ прагне сприяти формуванню добре поінформованої спільноти в питаннях штучного інтелекту. Підвищення обізнаності та розвиток компетенцій у сфері етики та використання ШІ є важливими для забезпечення відповідального та ефективного використання ШІ всіма членами спільноти. З цією метою Університет реалізує низку заходів і програм, спрямованих на освіту, навчання та відкритий діалог про ШІ:

<i>ПОЛІТИКА ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ</i>	<i>ПОЛІТИКА</i>
<i>МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ</i>	<i>ISO 9001:2015 Система управління якістю</i>

10.1.Тренінг з етики та грамотності у сфері штучного інтелекту для студентів та викладачів: МСУ інтегрує навчання з етики ШІ у свої регулярні програми орієнтації та професійного розвитку. Всі нові студенти отримують вступ до етичного використання ШІ під час орієнтаційного семінару або семінару на першому курсі, який охоплюватиме основи цієї Політики, що є прийнятним, а що неприйнятним використанням ШІ в курсовій роботі, а також як посылатися на допомогу ШІ або висловлювати подяку за неї. Крім того, викладачам (і асистентам викладачів) будуть запропоновані семінари та ресурси щодо впровадження ШІ у викладання та виявлення порушень, пов'язаних зі штучним інтелектом, а також щодо ширших етичних наслідків використання ШІ в академічній сфері. Центр викладання та навчання Університету (або еквівалентна установа) буде проводити періодичні семінари на тему "Викладання в епоху ШІ", щоб допомогти викладачам переробити завдання або оцінки в світлі ШІ, а не намагатися просто заборонити його. Ці заходи гарантують, що всі будуть на одній сторінці щодо очікувань від ШІ. З часом МСУ прагне досягти високого рівня ШІ-грамотності в кампусі - це означає, що наші випускники та співробітники не тільки підковані у використанні інструментів ШІ, але й розуміють їхні підводні камені та етичні проблеми. Як зазначається в одному з планів дій у сфері вищої освіти, *"проактивне навчання ШІ може допомогти ключовим групам зацікавлених сторін краще зрозуміти підводні камені, яких слід остерігатися"*, створюючи комфорт і компетентність у роботі з цими інструментами ([2024 EDUCAUSE Action Plan: AI Policies and Guidelines | EDUCAUSE](#)).

10.2.Постійні воркшопи та семінари: Окрім початкового навчання, МСУ пропонує постійні освітні можливості, пов'язані зі штучним інтелектом. Сюди входять

- Семінари кожного семестру, відкриті для всіх студентів, на такі теми, як "Використання штучного інтелекту для досліджень та уникнення плагіату", "Інструменти штучного інтелекту для ефективного навчання" або "Кар'єра в галузі штучного інтелекту та що ви повинні знати". На цих заняттях не лише навчатимуть користуватися інструментами, а й наголошуватимуть на етичних та ефективних практиках.
- Сесії для викладачів, присвячені новим інструментам ШІ та педагогічним стратегіям (наприклад, як створювати завдання, що заохочують критичне мислення навіть за наявності ШІ, або як створювати інструкції для проєктів, що включають ШІ). На цих форумах викладачі також обмінюватимуться досвідом та найкращими практиками один з одним.
- Запрошені лекції та дискусії: запрошення експертів з етики ШІ, професіоналів галузі або викладачів-дослідників, які працюють у сфері ШІ, для обговорення нових тенденцій та проблем. Це можуть бути публічні лекції, відкриті для всієї університетської спільноти і навіть для громадськості, що позиціонує МСУ як центр вдумливого дискурсу про ШІ в суспільстві.
- Дискусії під керівництвом студентів: заохочення студентських організацій (наприклад, клубів ШІ або дискусійних груп з етики) до проведення дискусій або хакатонів на тему етичного використання ШІ. Ефективним може бути навчання за принципом "рівний-рівному" , коли студенти можуть краще сформулювати один одному очікування щодо академічної доброчесності перед обличчям нових технологій (деякі викладачі-новатори навіть залучають студентів до спільного створення керівних принципів використання ШІ).

<i>ПОЛІТИКА ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ</i>	<i>ПОЛІТИКА</i>
<i>МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ</i>	<i>ISO 9001:2015 Система управління якістю</i>

Інституціоналізуючи ці заходи, МЄУ гарантує, що обізнаність про ШІ не є одноразовою подією, а є постійною частиною життя кампусу, адаптуючись до нових технологічних розробок.

10.3.Онлайн-ресурси та путівники: МЄУ розробить і підтримуватиме комплексний набір онлайн-ресурсів, доступних через інтранет або веб-сайт університету:

- Поширені запитання про політику використання ШІ
- Керівні документи;
- Навчальні відео;
- Приклади на основі сценаріїв
- Посилання на зовнішні ресурси.

Ці ресурси будуть регулярно оновлюватися Комітетом з управління ШІ або спеціальною командою, щоб забезпечити їхню актуальність. Ідея полягає в тому, щоб зробити керівництво легкодоступним у потрібний момент - наприклад, студент, який цікавиться ШІ на вихідних, може знайти відповідь на веб-сайті, а не чекати, поки його запитас професор. Це також свідчить про відкритість університету: МЄУ прозоро заявляє про свою позицію щодо ШІ і надає допомогу, а не змушує людей здогадуватися або діяти в страху перед невідомим.

10.4.Інтеграція в навчальні програми: Визнаючи, що ШІ змінює багато галузей, МЄУ намагатиметься інтегрувати контент, пов'язаний зі штучним інтелектом, у навчальні програми, де це доречно. Це може включати:

- **Загальноосвітні модулі:** можливо, запропонувати модуль або факультатив з "Цифрової грамотності та ШІ", який навчає всіх студентів основам ШІ, науці про дані та етичним міркуванням в рамках їхньої бакалаврської програми. Це можна зробити рекомендованим або обов'язковим компонентом, що забезпечить широке охоплення.
- **Контент, орієнтований на конкретну програму:** Заохочення кожної академічної програми розглянути, як ШІ впливає на їхню дисципліну, і включити відповідні дискусії. Наприклад, на бізнес-курсах обговорюють вплив ШІ на фінанси, на медичних програмах - діагностику і важливість лікарського контролю, на гуманітарних курсах - вплив ШІ на творчість тощо. Курси з права та етики можуть спеціально включати кейси з регулювання ШІ. Таке контекстне навчання допомагає студентам оцінити роль і відповідальність ШІ в їхніх майбутніх професіях.
- **Академічні пропозиції, орієнтовані на ШІ:** Розширення курсів і, можливо, нових дипломних програм зі штучного інтелекту, науки про дані або етики штучного інтелекту для зацікавлених. Хоча це виходить за рамки політики, це співвідноситься з підвищенням обізнаності шляхом розвитку експертизи. МЄУ також може співпрацювати з іншими установами або онлайн-платформами, щоб запропонувати масові відкриті онлайн-курси (МВОК) з етики ШІ, що перегукується з ініціативою ЮНЕСКО розробити глобальний МВОК з етики ШІ ([UNESCO and LG AI to Develop a Global Massive Open Online ...](#)).
- **Студентські проекти та дослідження:** Заохочення студентів до участі в проектах або написання дисертацій, пов'язаних із впливом ШІ на суспільство, тим самим сприяючи розширенню знань і роздумів про ШІ. Наприклад, університет може запропонувати невеликі гранти або нагороди для студентських досліджень, присвячених відповідальному застосуванню ШІ в освіті.

<i>ПОЛІТИКА ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ</i>	<i>ПОЛІТИКА</i>
<i>МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ</i>	<i>ISO 9001:2015 Система управління якістю</i>

Впроваджуючи теми штучного інтелекту в освіту, МЄУ гарантує, що обізнаність не лише на політичному рівні, але й на рівні інтелектуального розвитку своїх студентів та викладачів.

10.5. Інформаційні кампанії: МЄУ може проводити періодичні інформаційні кампанії, подібні до того, як університети проводять тижні академічної доброчесності або тижні безпеки. Наприклад, "Тиждень обізнаності про ШІ" в кампусі, де кожен день присвячений певній темі (День конфіденційності, День доброчесності, День інновацій тощо в контексті ШІ), з стендами, інформаційними сесіями та кампаніями збору коштів (студенти підписують зобов'язання використовувати ШІ етично і т. д.). Можна організувати конкурси - наприклад, конкурс есе чи відео на тему "ШІ і я. Етичні роздуми": Етичні роздуми", щоб стимулювати залучення. Бібліотека та ІТ-служби можуть співпрацювати, щоб показати схвалені інструменти ШІ та продемонструвати їх. Візуальні нагадування на кшталт плакатів або екранів можуть підкреслити ключові моменти (наприклад, "Подумайте, перш ніж застосовувати ШІ - перевірте результат!" або "Використовуєте ШІ у своєму завданні? Не забудьте процитувати його"). Такі кампанії підтримують активну дискусію та зміцнюють норми у творчій спосіб.

10.6. Розвиток потенціалу викладачів та персоналу: На додаток до навчання студентів, персонал (адміністративний і технічний) пройде підготовку, що відповідає їхнім функціям. Наприклад, працівники відділу кадрів можуть пройти навчання про підводні камені використання ШІ при прийомі на роботу і про те, як робити це справедливо, якщо це взагалі можливо; ІТ-персонал пройде навчання з обслуговування та безпеки систем ШІ; академічні консультанти пройдуть навчання з етичної інтерпретації будь-яких прогнозів ризиків для студентів, що базуються на ШІ. Університет включити теми ШІ в регулярні курси підвищення кваліфікації персоналу. Крім того, надзвичайно важливою є обізнаність керівництва: Керівники університетів та особи, які приймають рішення, повинні бути поінформовані через брифінги про тенденції ШІ у вищій освіті та про те, як МЄУ може проактивно адаптуватися (це забезпечить підтримку етичних принципів політики зверху вниз).

10.7. Моніторинг ефективності та зворотній зв'язок: МЄУ відстежуватиме ефективність своїх інформаційних ініціатив. Опитування або форми зворотного зв'язку можуть бути використані для оцінки того, наскільки добре студенти та співробітники розуміють Політику щодо ШІ та відчувають себе готовими до відповідального використання ШІ. Наприклад, у щорічному опитуванні студентів можна поставити таке запитання: "Чи вважаєте ви, що у вас є достатні вказівки щодо використання ШІ у вашій курсовій роботі?" Якщо будуть виявлені прогалини (наприклад, багато студентів все ще плутаються в питаннях цитування), університет скоригує своє навчання або комунікації. Комітет з управління ШІ розгляне такі відгуки та відповідним чином оновить програму інформування. Саму політику можна узагальнити у зручній для користувача хартії, на яку члени спільноти можуть легко посилатися або навіть підписувати її щороку як підтвердження.

10.8. Створення етичної культури ШІ: Зрештою, мірилом успіху є культура в МЄУ, яка відкрито веде діалог про роль і етику ШІ. Університет заохочуватиме кафедри говорити про ШІ на факультетських зустрічах, наставників - обговорювати цю тему з підопічними, а всіх - відчувати, що вони можуть ставити запитання. Нормалізувавши ці дискусії, обізнаність стане частиною нашої інституційної культури. Наша мета полягає в тому, щоб студент або співробітник МЄУ не лише дотримувався правил, але й справді розумів, чому певні практики (такі як прозорість, чесність і доброчесність у використанні ШІ) мають значення. Ми прагнемо, щоб наші студенти були критично мислячими людьми, здатними

ПОЛІТИКА ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ	ПОЛІТИКА
МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ	ISO 9001:2015 Система управління якістю

адаптуватися до нових інновацій у сфері ШІ навіть після того, як вони покинуть МЄУ, продовжуючи розвивати етичне мислення, прищеплене в Університеті. Таким чином, наші заходи з підвищення обізнаності спрямовані не лише на забезпечення дотримання вимог, але й на розширення можливостей людей, які володіють знаннями та навичками етичного мислення щодо штучного інтелекту.

Шляхом постійного навчання та відкритої розмови МЄУ має намір демістифікувати ШІ та сприяти створенню спільноти обізнаних користувачів. Обізнаність - це наша перша лінія захисту від зловживань і наш каталізатор інновацій, який гарантує, що ШІ застосовується вдумливо і творчо для посилення нашої академічної місії.

11. Штучний інтелект, етика та академічна доброчесність

В основі підходу МЄУ до ШІ лежить непохитна відданість етиці та академічній доброчесності. Впровадження ШІ в академічну сферу не змінює фундаментальних цінностей, які підтримує МЄУ; скоріше, воно створює нові контексти, в яких ці цінності повинні бути підтвержені. Цей розділ прямо пов'язує використання ШІ з принципами етики та академічної доброчесності, які є центральними для освітньої філософії МЄУ:

11.1. Підтвердження основних цінностей: Кодекс етики та академічної доброчесності МЄУ підтримує такі принципи, як чесність, довіра, справедливість, повага, підзвітність і відповідальність у всій академічній роботі. Ці основні цінності повністю застосовуються до діяльності, пов'язаної зі штучним інтелектом. Чесність означає правдиве ставлення до власної роботи та будь-якої використаної допомоги - отже, представляти матеріал, згенерований штучним інтелектом, як власне оригінальне творіння - нечесно. Справедливість означає забезпечення рівних умов і недопущення отримання несправедливих переваг - так, якщо деякі студенти використовують ШІ, заборонений викладачем, це несправедливо по відношенню до інших. Відповідальність і підзвітність означають відповідальність за результати своїх дій, включаючи результати роботи будь-якого ШІ, який ви використовуєте. Ця політика слугує розширенням етичного кодексу МЄУ на сферу ШІ, гарантуючи, що технологія використовується таким чином, щоб зміцнювати, а не підірвати нашу академічну доброчесність. Очікується, що члени спільноти МЄУ інтегруватимуть ці цінності в кожне рішення щодо використання інструментів ШІ.

11.2. Етичне використання ШІ - що можна і чого не можна: Для практичного втілення етичних принципів у життя наведені нижче рекомендації щодо етичної поведінки зі штучним інтелектом:

- **Використовуйте ШІ як допоміжний засіб навчання, а не як інструмент для списування:** Використовуйте ШІ, щоб допомогти вам зрозуміти матеріал (наприклад, попросити його пояснити поняття, яке ви потім вивчаєте), відпрацювати навички або розвинути творчі здібності - але не для того, щоб він виконував ваші завдання або іспити замість вас. Останнє є шахрайством, чистим і простим.
- **Визнавайте внесок штучного інтелекту:** Якщо інструмент штучного інтелекту зробив значний внесок у вашу роботу (текст, зображення, аналіз), вкажіть це так само, як і для будь-якого іншого джерела. Наприклад, процитуйте модель ШІ або опишіть її роль у додатку чи виносі. Така чесність зберігає прозорість наукової

ПОЛІТИКА ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ	ПОЛІТИКА
МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ	ISO 9001:2015 Система управління якістю

діяльності ([Приклади можливих політик академічної доброчесності, які стосуються використання студентами генеративних інструментів ШІ - Eberly Center - Університет Карнегі-Меллона](#)).

- **Не забувайте про людське судження:** Використовуйте ШІ для інформування чи порад, але застосовуйте власне критичне мислення, перш ніж приймати результати. Етичне використання ШІ передбачає, що не варто повністю віддавати рішення машині, особливо коли йдеться про судження про людей або складні питання.
- **Не плагіатуйте і не вказуйте авторство:** Подання контенту, створеного штучним інтелектом, без зазначення авторства або використання його для копіювання чийогось стилю чи роботи без підтвердження - це плагіат. Якщо ШІ допомагає писати код або текст, переконайтеся, що він або оригінальний, або у вас є права на використання цього результату, і за потреби процитуйте його.
- **Не підробляйте дані або джерела за допомогою ШІ:** неетично використовувати ШІ для підробки відповідей на опитування, експериментальних даних або посилань у бібліографії, які не існують або на які насправді не посилалися. Така фабрикація є серйозним академічним порушенням.
- **Не порушуйте права інших:** Наприклад, не використовуйте ШІ для аналізу або створення контенту про когось без дозволу в спосіб, що порушує їхнє право на приватність або інтелектуальну власність. Неетично вилучати дані для годування ШІ без згоди або використовувати ШІ для створення наклепницького контенту.
- **Не ігноруйте етичні червоні прапорці:** Якщо програма або результат роботи штучного інтелекту викликає у вас дискомфорт або здається вам неправильним (наприклад, він видає висловлювання, що розпалює ненависть, або пропонує неетичну дію, наприклад, зламати щось), це червоний прапорець. З етичних міркувань ви не повинні виконувати такі дії і, якщо це доречно, повинні повідомити про проблему.

Дотримуючись цих правил, люди гарантують, що використання ШІ відповідає як букві, так і духу етичної академічної поведінки.

11.3. Штучний інтелект і плагіат/неатрибуція: Особлива примітка про плагіат: Легкість створення есе або рішень за допомогою ШІ розмила для деяких користувачів межі того, що таке плагіат. МСУ визначає плагіат у контексті ШІ як використання згенерованого ШІ тексту, коду або ідей у своїй роботі без належного зазначення авторства і видавання їх за власний твір. По суті, це нічим не відрізняється від копіювання-вставки з джерела без посилань. Більше того, якщо ви даєте ШІ вказівки, які по суті повторюють чийсь роботу (наприклад, "Напишіть есе так само, як [Автор X] на тему Y"), і він створює контент на основі цих вказівок, це еквівалентно незаконному привласненню ідей Автора X. Студенти повинні ставитися до результатів роботи штучного інтелекту так само, як і до будь-якого іншого джерела: якщо ви не є автором слів або контенту, ви повинні віддати належне, незважаючи на те, що їх згенерувала машина. Університет заохочує викладачів обговорювати і уточнювати, як вони очікують, що ШІ буде цитуватися в їхніх дисциплінах (оскільки формати цитування для ШІ є новими і розвиваються). Наприклад, використовуючи рекомендації керівництва зі стилів (APA, MLA тощо тепер мають рекомендації щодо цитування контенту, створеного штучним інтелектом). Визнання ШІ не тільки чесно, але й показує, що студент не намагається нічого приховати, що має велике значення для збереження довіри. І навпаки, таємне використання ШІ є порушенням доброчесності. Рада з

<i>ПОЛІТИКА ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ</i>	<i>ПОЛІТИКА</i>
<i>МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ</i>	<i>ISO 9001:2015 Система управління якістю</i>

академічної доброчесності МЄУ розглядатиме нерозкрити допомогу ШІ як форму академічного шахрайства.

11.4. Авторство та інтелектуальний внесок: В академічній роботі ключовою етичною концепцією є визнання лише того, що є особистим внеском. У випадку зі штучним інтелектом виникає питання: якщо ШІ зробив внесок у твір, як визначити внесок автора? Позиція МЄУ полягає в тому, що авторство повинно відображати інтелектуальний внесок людини. Оскільки ШІ не має наміру або розуміння, він не може бути автором; авторство тягне за собою відповідальність за зміст ([Політика і керівні принципи використання ШІ в академічних і адміністративних цілях Університету Сент-Джонса](#)). Тому, якщо студент або дослідник використовує ШІ для створення чернетки або зображення, яке зрештою потрапляє в проект, він повинен критично поставитися до цього результату - переглянути його, переконатися в його точності, інтегрувати його з власними оригінальними ідеями. Роблячи це, вони трансформують його власною інтелектуальною працею, що може виправдати авторство, але все одно слід визнати роль ШІ. Якщо хтось просто подає сирий результат ШІ як готову роботу, він, по суті, претендує на авторство чогось, до чого він насправді не доклав зусиль (окрім надання підказки), що є неетичним. Ми закликаємо викладачів розробляти оцінювання так, щоб підкреслити особистий внесок (наприклад, усні іспити або роздуми, де студенти повинні пояснити свій процес мислення, що дозволить виявити надмірну залежність від ШІ). Дослідники повинні зазначати в подяках, якщо ШІ зробив щось, наприклад, переклав текст або створив зображення, що схоже на подяку програмному інструменту або асистенту. У підсумку, необхідно чітко визначити, хто і що робив. Якщо ШІ використовувався етично, робота повинна чітко розмежовувати власні ідеї та доповнення студента/автора.

11.5. Забезпечення академічної доброчесності за допомогою інструментів штучного інтелекту: МЄУ також впроваджуватиме заходи та інструменти для підтримки академічної доброчесності в епоху ШІ. Це включає використання програмного забезпечення для виявлення плагіату, яке може включати функції розпізнавання вихідних даних штучного інтелекту, розробку внутрішніх можливостей для виявлення машинного тексту, а також навчання викладачів визначати, коли робота студента може не відповідати їхньому відомому рівню або стилю. Однак ми підходимо до цього не як до полювання на відьом, а як до контролю якості. Використання інструментів виявлення ШІ буде збалансоване з повагою до приватності студентів і не буде єдиною підставою для звинувачень (ці інструменти не є безвідмовними). Вони слугують лише одним з індикаторів, який може спонукати до подальшого розслідування (наприклад, бесіди зі студентом або додаткового усного тесту). Як і у випадку з будь-яким підозрюваним порушенням, звинувачення в шахрайстві, пов'язаному зі штучним інтелектом, будуть розглядатися за належною процедурою (як описано в Розділі 9). І студенти, і викладачі повинні розглядати ці заходи як частину інфраструктури академічної доброчесності, а не як протистояння: ідеальний результат - це коли всі розуміють правила настільки добре, що порушення трапляються рідко. Фактично, ми заохочуємо культуру "довіряй, але перевіряй" - довіряти студентам у дотриманні кодексу честі, але перевіряти як за допомогою технологічних засобів, так і за допомогою проникливого академічного судження. Такий подвійний підхід підкреслює, що доброчесність є очікуваною, і існують системи для її підтримки.

11.6. Етика розробки та дослідження ШІ: Для тих, хто в МЄУ займається створенням або дослідженням ШІ (наприклад, студентів ОП Інженерія програмного забезпечення, ІТ та комп'ютерні науки, які створюють системи ШІ, або дослідників, які експериментують з алгоритмами ШІ), етичні міркування є не менш важливими. Ці люди повинні дотримуватися етичних принципів у дослідженнях ШІ. Наприклад, якщо студент пише дисертацію на тему

ПОЛІТИКА ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ	ПОЛІТИКА
МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ	ISO 9001:2015 Система управління якістю

моделі ШІ, він повинен включити в неї обговорення етичних наслідків цієї моделі. Університет просуває ідею "етичності за задумом" у розробці ШІ - це означає, що на етапі проектування потрібно думати про потенційне зловживання або шкоду та передбачати запобіжники (наприклад, якщо ви створюєте генератор контенту, подумайте, як запобігти його використанню для розпалювання ворожнечі). Академічна доброчесність у дослідженні також означає строгість і чесність у поданні результатів, як це описано в Розділі 6. МСУ може створити етичну експертизу студентських проєктів зі штучного інтелекту, аналогічну до експертизи досліджень на людях, щоб прищепити таке мислення. Зрештою, ми прагнемо випускати професіоналів, які просуватимуть етичні стандарти в індустрії ШІ та дослідницьких лабораторіях по всьому світу.

11.7.Звернення до Кодексу в разі сумнівів: Взаємодія ШІ та академічної доброчесності продовжуватиме розвиватися. Студентам і співробітникам рекомендується щоразу, коли у них виникають сумніви щодо етичності чи допустимості дій, пов'язаних зі штучним інтелектом, звертатися до цієї Політики, Кодексу або за порадою до фахівця. Етика рідко зводиться лише до суворих правил - вона також полягає в тому, щоб ставити правильні запитання. Чи відповідає використання ШІ таким чином цінностям чесності та справедливості? Якщо ви не впевнені, зробіть паузу і запитайте інструктора або колегу. МСУ сприяє створенню середовища, де такі запитання вітаються. Набагато краще запитати заздалегідь, ніж потім вибачатися за порушення. Викладачі не каратимуть студента за те, що він запитує про те, як правильно використовувати або цитувати ШІ - навпаки, це свідчить про його чесність. З розвитком технологій ШІ виникатимуть нові сценарії, які наша поточна політика може не охоплювати в явному вигляді; етичний компас нашої спільноти керуватиме проміжними рішеннями, поки політика не наздожене їх. Кодекс етики та ця Політика разом забезпечують орієнтири для компаса: пріоритетними є доброчесність, прозорість та повага до знань.

11.8.Сприяння академічній чесності в епоху штучного інтелекту: Як висновок, МСУ вважає, що впровадження штучного інтелекту *не* розмиває академічну чесність; навпаки, воно спонукає нас розширювати способи, в які практикується чесність. Подібно до того, як інтернет змусив переосмислити плагіат і атрибуцію джерел, штучний інтелект змушує переосмислити авторство та оригінальність. Ми розглядаємо це як можливість поглибити розуміння студентами того, що означає створювати оригінальні роботи та співпрацювати з інструментами. Свідомо залучаючись до етики ШІ, студенти можуть дізнатися про інтелектуальну власність, цінність власної точки зору та важливість правди в епоху генерованого контенту. МСУ продовжуватиме просувати культуру доброчесності, можливо, переглянувши клятви честі, щоб включити в них ШІ (наприклад, студенти повинні підтвердити, що вони виконують важливе завдання: "При виконанні цієї роботи я не надавав і не отримувал несанкціонованої допомоги і не використовував ШІ з порушенням інструкцій"). Виховання етичних звичок щодо ШІ під час навчання в університеті допоможе студентам у їхній кар'єрі, де вони, ймовірно, зіткнуться зі штучним інтелектом і будуть змушені робити відповідальний вибір. Наша мета - не просто запобігти шахрайству, а випустити людей, які природно дотримуються етичних принципів, вважаючи їх невід'ємною частиною будь-якої роботи, пов'язаної з передовими технологіями.

Позиція Університету полягає в тому, що етичні принципи та чесність повинні регулювати використання ШІ так само, як і будь-якого іншого ресурсу. Впроваджуючи етику у використання ШІ, ми підтримуємо честь науки і довіру до роботи нашого університету.

<i>ПОЛІТИКА ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ</i>	<i>ПОЛІТИКА</i>
<i>МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ</i>	<i>ISO 9001:2015 Система управління якістю</i>

12. Прикінцеві положення

Ця Політика використання штучного інтелекту в МСУ офіційно вводиться в дію і стає обов'язковою для виконання з дати її затвердження відповідним органом Університету (Вченою радою або Опікунською радою, залежно від обставин). Наступні прикінцеві положення описують реалізацію та подальшу підтримку Політики:

- **Затвердження та дата набуття чинності:** Ця Політика використання штучного інтелекту була затверджена Вченою радою МСУ і набуває чинності одразу після затвердження. Відтепер усі кафедри та підрозділи МСУ зобов'язані включити цю Політику до своїх операційних інструкцій. Адміністрація Університету випустить офіційне повідомлення з оголошенням Політики для всіх викладачів, співробітників та студентів, а також зробить документ Політики загальнодоступним (наприклад, на веб-сайті МСУ в розділі Добросесний інноваційний університет).
- **Відповідальність за впровадження:** Ректор Університету та вище керівництво схвалюють цю Політику, що свідчить про інституційну прихильність на найвищому рівні. Практична реалізація та моніторинг покладаються на Комітет з управління ДІ (як описано в Розділі 7) у координації з відділом забезпечення якості та іншими відповідними підрозділами (НМЦ, науковий відділ, ІТ департамент тощо). Очікується, що кожен директор та завідувач кафедри забезпечить розуміння та дотримання Політики своїми командами. Викладачі повинні оновити свої навчальні програми та академічні настанови, щоб відобразити цю Політику, де це доречно. Відділ кадрів повинен включити ознайомлення з Політикою у сфері штучного інтелекту в програму адаптації нових працівників. По суті, імплементація є спільною відповідальністю всього Університету під наглядом призначених органів, щоб забезпечити реалізацію положень Політики у повсякденній практиці.
- **Поширення:** МСУ забезпечить широке розповсюдження цієї Політики. Вона буде опублікована українською та англійською мовами (як робочими мовами Політики) і може бути перекладена на інші мови. Семінари (відповідно до Розділу 10) будуть супроводжувати впровадження Політики, щоб зацікавлені сторони були не лише поінформовані, але й зрозуміли її. Університет також повідомить про цю Політику партнерським установам та філіям, особливо якщо це вплине на спільні програми або співпрацю (для забезпечення взаєморозуміння очікувань щодо використання ШІ). Доступність Політики на веб-сайті означає, що вона також слугує заявою для зовнішніх аудиторій (акредитаційних органів, майбутніх студентів, роботодавців тощо) про позицію МСУ щодо етичного ШІ.
- **Перегляд та внесення змін:** З огляду на швидкий розвиток технології ШІ та правового поля, МСУ зобов'язується регулярно переглядати цю Політику. Щонайменше, Комітет з управління ШІ буде проводити щорічний огляд, щоб оцінити, чи потребують якісь розділи перегляду або чи потрібні додаткові керівні принципи. Крім того, якщо відбудуться значні зміни, Політика може бути переглянута раніше. Рекомендації щодо внесення змін можуть бути подані будь-яким членом університетської спільноти до Комітету з управління ШІ, який розгляне їх і, за необхідності, підготує проєкт змін. Суттєві зміни до Політики підлягають затвердженню Вченою Радою університету. Незначні оновлення або роз'яснення (наприклад, додавання нових визначень або оновлення посилань на ресурси) можуть бути зроблені з дозволу комітету і доведені до відома спільноти. У документі

<i>ПОЛІТИКА ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ</i>	<i>ПОЛІТИКА</i>
<i>МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ</i>	<i>ISO 9001:2015 Система управління якістю</i>

Політики буде вказана дата останнього перегляду, щоб читачі знали, що вони мають найновішу версію.

- **Відповідні керівні принципи:** Ця Політика забезпечує загальну структуру високого рівня. Зрозуміло, що деякі деталі впровадження можуть регулюватися додатковими настановами або протоколами, які можуть оновлюватися частіше. Наприклад, детальний "Посібник з використання штучного інтелекту в класі" для викладачів або технічний стандарт для управління даними штучного інтелекту, який підтримується ІТ-відділом. Ці документи повинні відповідати Політиці та містити посилання на них (але не додаються до неї через їхню ймовірну більш динамічну природу). Про існування таких піддокументів буде повідомлено, і вони, як правило, підтримуватимуться відповідними підрозділами під наглядом Комітету з управління ІІ. У Прикінцевих положеннях стверджується, що такі настанови вважаються продовженням цієї Політики і передбачають її дотримання.
- **Юридична перевага:** У випадку, якщо будь-яка частина цієї Політики суперечить національному або міжнародному законодавству або нормативно-правовим актам (включаючи Закон ЄС про штучний інтелект, коли він набуде чинності, або закони про захист даних), переважну силу матимуть законодавчі вимоги. Політика має на меті відповідати чинному законодавству, але якщо виникне конфлікт, МСУ внесе відповідні зміни до Політики. До внесення таких змін закон має переважну силу над суперечливими положеннями Політики. Очікується, що всі користувачі ІІ також використовуватимуть свої судження для дотримання закону - дотримання закону є нижньою межею дотримання; ця Політика часто встановлює більш високі стандарти, ніж закон, відповідно до етичних зобов'язань. Але ніколи не слід тлумачити Політику таким чином, щоб вона порушувала юридичні зобов'язання.
- **Контрактні права не створюються:** Ця Політика є внутрішнім документом, що регулює поведінку в МСУ. Вона не створює договірних прав для будь-якої третьої сторони, а також не створює юридичних зобов'язань, що виходять за рамки викладеного (тобто ви не можете подати в суд на МСУ за те, що не отримали певний інструмент штучного інтелекту через цю Політику; так само примус або поблажливність МСУ в одному випадку не гарантує того ж самого в іншому). Однак МСУ застосовуватиме цю Політику послідовно та справедливо в рамках належного врядування.
- **Висновки та схвалення:** На завершення МСУ підтверджує, що ця Політика використання штучного інтелекту є свідченням відданості Університету відповідальним інноваціям. Приймавши цю політику, МСУ позиціонує себе серед далекоглядних світових університетів, які активно формують роль ІІ у вищій освіті. Керівництво Університету схвалює цю Політику і закликає кожного члена спільноти МСУ взаємодіяти зі штучним інтелектом у спосіб, що відображає цілісність, досконалість і людяність, які визначають нашу установу. Політика підкреслює, що, хоча ми вітаємо нові горизонти, які відкриває штучний інтелект, ми робимо це, ґрунтуючись на етичних принципах і прихильності до академічної доброчесності.

Разом, як викладачі, студенти та співробітники Міжнародного європейського університету, ми будемо впроваджувати цю Політику в нашій повсякденній діяльності, гарантуючи, що ІІ використовується на благо всіх, відповідно до нашої освітньої місії та цінностей. Дотримуючись цих принципів, ми не тільки дотримуємося правил, але й сприяємо культурі довіри та інновацій, де ІІ використовується вдумливо та етично.

Ця Політика вводиться в дію і залишається чинною до подальшого повідомлення або перегляду. Просимо всіх зацікавлених осіб ознайомитися з нею та дотримуватися її.